

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työntekijän eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijän eläkelakia, työntekijän eläkelain voimaanpanolakia, yrittäjän eläkelakia, yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annettua lakia, maatalousyrittäjän eläkelakia, maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annettua lakia, merimieseläkelakia ja merimieseläkelain voimaanpanosta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan sähköisen eläkeotteen käyttöönottoa siten, että vakuutettu voi itse valita, haluaako hän eläkeotteensa kirjallisen vai sähköisenä. Sähköisen eläkeotteen antaneella eläkelaitoksella olisi velvollisuus valvoa, että sähköisen eläkeotteen valinnut vakuutettu kirjautuu eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun eläkeotteen katsomista varten. Jos vakuutettu ei kirjautuisi katsomaan eläkeotettaan neljään vuoteen, eläkelaitoksen on lähetettävä hänelle kirjallinen eläkeote.

Lisäksi ehdotetaan, että työntekijän eläkelaki ei koske työntekijää, jonka ulkomainen työnantaja lähettää Suomeen työhön, jos lähetetyn työntekijän työskentely Suomessa kestää enintään kaksi vuotta. Jos työntekijään

sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella tai jos työntekijä kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen välittömästi ennen Suomessa työskentelyn alkamista, häneen sovelletaan kuitenkin työntekijän eläkelakia. Lisäksi Eläketurvakeskus voisi hakemuksesta vapauttaa ulkomaisen työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta enintään viideksi vuodeksi Suomessa työskentelyn alkamisesta lukien, kun työnantaja lähettää työntekijän Suomeen työhön yli kahdeksi vuodeksi tai työskentely Suomessa jatkuu ennalta arvaamattomista syistä yli kaksi vuotta. Edellytyksenä vapauttamiselle olisi, että työnantaja esittää selvityksen lähetetyn työntekijän eläketurvan järjestämisestä muualla.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia myös työeläkejärjestelmän asiakirjojen säilytysaikoihin ja joitakin teknisiä muutoksia työeläkelakeihin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2009.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila ja ehdotetut muutokset	4
1.1. Johdanto	4
1.2. Sähköinen eläkeote	4
Ehdotus	5
1.3. Ulkomaisen työnantajan vapauttaminen vakuuttamisvelvollisuudesta.....	5
Suomessa tehdyn työn vakuuttamisvelvollisuus	5
Lähetettyjen työntekijöiden lukumäärä	6
Lähetetyn työntekijän muu sosiaaliturva Suomessa	7
Lähetetyn työntekijän verotus.....	7
Eläketurvakeskuksen nykyisin käsittelemät vapauttamishakemukset	8
Ehdotus	9
1.4. Työeläkejärjestelmän asiakirjojen säilytysaika	9
Ehdotus	10
2. Vaikutukset	10
3. Asian valmistelu	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
1. Lakiehdotusten perustelut	11
1.1. Työntekijän eläkelaki	11
1.2. Työntekijän eläkelain voimaanpanolaki.....	14
1.3. Yrittäjän eläkelaki	14
1.4. Yrittäjän eläkelain voimaanpanolaki.....	16
1.5. Maatalousyrittäjän eläkelaki	16
1.6. Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta.....	18
1.7. Merimieseläkelaki.....	18
1.8. Laki merimieseläkelain voimaanpanosta	21
2. Voimaantulo	22
LAKIEHDOTUKSET	23
työntekijän eläkelain muuttamisesta	23
työntekijän eläkelain voimaanpanolain 8 ja 9 §:n muuttamisesta	27
yrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	28
yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta.....	30
maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta	31
maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta	33
merimieseläkelain muuttamisesta	34
merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta	37

LIITE	39
RINNAKKAISTEKSTIT	39
työntekijän eläkelain muuttamisesta	39
työntekijän eläkelain voimaanpanolain 8 ja 9 §:n muuttamisesta	47
yrittäjän eläkelain muuttamisesta	49
yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta.....	54
maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta	56
maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta	61
merimieseläkelain muuttamisesta	63
merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta	70

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Johdanto

Työeläkejärjestelmää on uudistettu vuoden 2005 alusta ja selkeytetty myös vuoden 2007 lainmuutoksella. Työeläkeuudistusten tavoitteena on ollut, että eläketurva on samansisältöinen kaikissa niissä työ- ja palvelussuhteissa sekä yrittäjätoiminnassa, jotka ovat alkaneet vuonna 2005 tai sen jälkeen niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Työeläkejärjestelmän keskeisenä tehtävänä on turvata henkilön toimeentulo silloin, kun hän ei voi työllään ansaita toimeentuloaan työkyvyttömyyden, vanhuuden tai perheenhuoltajan menettämisen vuoksi.

Vuoden 2005 työeläkeuudistukseen sisältyivät säännökset työntekijän oikeudesta saada tietää työeläkkeeseensä vaikuttavat tapahtumatiedot sekä hänen velvollisuutensa omalta osaltaan seurata lakisääteisen eläketurvan järjestämistä. Tämä toteutetaan yksityisten alojen työeläkejärjestelmässä eläkeotteen avulla vuodesta 2008 lukien.

Vuoden 2007 lainmuutosten yhteydessä työntekijän eläkelakiin (395/2006; TyEL) lisättiin säännös, jonka mukaan Eläketurvakeskuksella on mahdollisuus vapauttaa muusta kuin EU- tai ETA-maasta tai sosiaaliturvasopimusmaasta Suomeen lähetetyn työntekijän ulkomainen työnantaja TyEL:n mukaisesta vakuuttamisvelvollisuudesta laissa säädettyjen edellytysten täytyessä.

Yhteiskunnan siirtyessä yhä enemmän asioiden sähköiseen käsittelyyn myös tietojen arkistoinnin ja asiakirjojen yhdenmukaisen käsittelyn merkitys kasvaa.

1.2. Sähköinen eläkeote

Työntekijän eläkelain 75 §:ssä säädetään työntekijän eläkeotteesta, joka eläkelaitoksen on lähetettävä työntekijälle vuosittain. Ot-

teessa tulee ilmoittaa eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain, eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain, peruste ja aika, jolta eläkettä kertyy alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta sekä karttuneen eläkkeen määrä. Eläkeote lähetetään ensimmäisen kerran vuonna 2008.

Eläkeotteen tarkoituksena on tiedottaa rekisteröidystä eläkekertymästä ja sen perusteista. Eläkeotteen perusteella työntekijät voivat seurata, että heidän eläkkeensä karttumista koskevat tiedot on kirjattu oikein. Jos työntekijä toteaa eläkeotteen tiedoissa virheen tai puutteen, eläkelaitoksen on selvitettävä tietojen oikeellisuus. Eläkelaitoksen takautuva selvitysvelvollisuus koskee viittä otteen lähettämivuotta edeltävää kalenterivuotta. Työntekijä tai yrittäjä saa pyynnöstään eläkkeen perusteista muutoksenhakukelpoisen päätöksen.

Yksityisten alojen eläkelaitokset kehittävät palveluaan tarjoamalla vakuutetuille mahdollisuuden tarkastaa eläkeotteen tiedot sähköisesti eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Myös henkilöt, joilla ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettua palvelua, voivat tarkastaa eläkeotteensa tiedot sähköisesti Eläketurvakeskuksen tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköinen eläkeote on ollut paperiotteelle rinnakkainen palvelu toukokuusta 2008 alkaen. Yksityisten alojen eläkelaitoksista vain viisi eläkesäätiötä ja yksi eläkekassa on jäämässä sähköisen eläkeotteen ulkopuolelle. Tämä tarkoittaa vuoden 2007 lopun tilanteen mukaan sitä, että yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutetuista noin 1 680 000 työntekijästä ja yrittäjästä sähköisen työeläkeotepalvelun ulkopuolelle jäisi noin 7 000 vakuutettua. Näin ollen valtaosalla vakuutetuista on jo vuoden 2008 aikana käytettävissään paperisen eläkeotteen lisäksi sähköinen

eläkeote. Sähköinen eläkeote sisältää samat lain edellyttämät tiedot kuin paperinen eläkeote.

Vuonna 2008 kaikki yksityisten alojen eläkelaitokset lähettävät kaikille vakuutetuilleen kirjallisen eläkeotteen. Näitä eläkeotteita lähetetään yhteensä noin kolme miljoonaa kappaletta. Työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta eläkeotteiden paperijakelu on suhteellisen raskas ja aikaa vievä menettely. Sen vuoksi olisi tarkoituksenmukaista, että laajennettaisiin nykyisin käytössä olevan sähköisen eläkeotteen käyttömahdollisuutta.

Ehdotus

Esityksessä ehdotetaan, että kirjallisen eläkeotteen vaihtoehtona olisi jatkossa sähköinen eläkeote niille työntekijöille sekä yrittäjille ja maatalousyrittäjille, jotka haluavat seurata eläkeotteensa tietoja eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa. Edellä tarkoitetuilla vakuutetuilla olisi mahdollisuus valita eläkeotteeseen kirjallisen eläkeotteen sijasta sähköinen eläkeote vuodesta 2009 lukien. Säännökset eläkeotteen antamisesta sähköisenä ehdotetaan sisällytettäväksi työntekijän eläkelain eläkeotetta koskevaan 75 §:ään ja ehdotettavaan uuteen 75 a ja 75 b §:ään.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003) sovelletaan muun muassa hallintoasian sähköiseen vireilepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon. Tätä lakia voidaan tulkita niin, että sähköinen eläkeote tulisi antaa tiedoksi todisteellisenä. Eläkeotteen tarkoituksena on tiedottaa rekisteröidystä eläkekertymästä ja sen perusteista. Työntekijä tai yrittäjä saa pyynnöstään eläkkeen perusteista muutoksenhakukelpoisen päätöksen. Eläkeotteiden tarkoituksen ja suuren määrän takia niiden todisteellinen tiedoksianto ei ole tarkoituksenmukaista. Myöskään paperista eläkeotetta ei anneta tiedoksi todisteellisenä.

Sähköiseen eläkeotteeseen liittyisi muutoksenhakuoikeus samoin kuin kirjallisesti lähetettävään eläkeotteeseen. Jos eläkeotteen saaja havaitsee eläkeotteessa virheen tai puutteen, hänen tulee ottaa yhteyttä otteen antaneeseen eläkelaitokseen, joka tarvittaessa ohjaa työntekijän tai yrittäjän ottamaan yhteyttä

oikeaan eläkelaitokseen. Selvityksen jälkeen virheelliset tiedot korjataan. Jos työntekijä on edelleen tyytymätön, hänellä on oikeus saada asiasta muutoksenhakukelpoinen päätös. Päätökseen haetaan muutosta valittamalla työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja sen päätöksestä edelleen vakuutusoikeuteen.

1.3. Ulkomaisen työnantajan vapauttamisen vakuuttamisvelvollisuudesta

Suomessa tehdyn työn vakuuttamisvelvollisuus

Työntekijän eläkelain 1 §:n 2 momentin mukaan työnantaja on velvollinen järjestämään ja kustantamaan työntekijälleen TyEL:n mukaisen eläketurvan Suomessa tehdystä työstä edellyttäen, että TyEL:n 4 §:ssä säädetyt vakuuttamisvelvollisuuden ikä- ja euromääräiset rajat täyttyvät.

Jos työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen 1408/71 perusteella, työ on vakuutettava Suomessa. Samoin jos työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä sosiaaliturvasopimuksen perusteella, vakuuttamisvelvollisuudesta ei voida poiketa.

Nykyisen lainsäädännön mukaan Eläketurvakeskuksella on mahdollisuus vapauttaa muu ulkomainen työnantaja Suomeen työhön lähettämänsä työntekijän vakuuttamisvelvollisuudesta TyEL:n 149 §:n perusteella.

Säännös Eläketurvakeskuksen mahdollisuudesta vapauttaa Suomeen lähetetyn työntekijän työnantaja TyEL:n mukaisesta vakuuttamisvelvollisuudesta tuli lakiin 1 päivänä tammikuuta 2007. Sitä ennen, vuodesta 1963 lukien, noudatettiin soveltamiskäytäntöä, jonka mukaan työntekijää ei tarvinnut vakuuttaa Suomessa, jos työntekijä oli saman maan kansalainen kuin hänet lähettävä työnantaja ja työskentely Suomessa jatkui enintään kaksi vuotta.

Eläketurvakeskuksen mahdollisuus vapauttaa ulkomainen työnantaja vakuuttamisvelvollisuudesta koskee vain muualta kuin EU-tai ETA-maasta tai sosiaaliturvasopimusmaasta Suomeen lähetettyjen työntekijöiden vakuuttamista. Lähetetty työntekijä on määritelty lähetetyistä työntekijöistä annetun lain (1146/1999) 1 §:ssä seuraavasti:

Lähetetyllä työntekijällä tarkoitetaan työntekijää, joka työskentelee tavallisesti muussa valtiossa kuin Suomessa ja jonka toiseen valtioon sijoittautunut, työnantajana toimiva yritys työsuhteen kestäessä lähettää rajoitetuksi ajaksi työhön Suomeen tarjotessaan valtioiden rajat ylittäviä palveluja, kun

1) työntekijä lähetetään yrityksen johdolla ja lukuun tehtävään työhön työnantajan ja Suomessa toimivan palvelujen vastaanottajan välillä tehdyn sopimuksen nojalla,

2) työntekijä lähetetään työhön samaan yritysryhmään kuuluvaan toimipaikkaan tai yritykseen, tai

3) työntekijä lähetetään työhön toisen yrityksen käyttöön, ja työnantaja on tilapäistä työvoimaa välittävä tai työvoiman vuokrausta harjoittava yritys.

Lähetetyn työntekijän käsitteeseen liittyy myös niin sanottu vuokratyö. Hallitus on antanut keväällä 2008 Eduskunnalle vuokratyötä koskevan hallituksen esityksen (HE 68/2008), jossa on täydennetty vuokratyötä koskevaa erityissäätelyä. Työministeriön asettaman vuokratyötä selvittäneen työryhmän mietinnössä luonnehditaan vuokratyötä seuraavasti:

Työvoiman vuokrauksessa vuokrayritys sitoutuu korvausta vastaan siirtämään työntekijänsä työpanoksen sopijakumppaninsa eli käyttäjäyrityksen käytettäväksi. Vuokratyöntekijä tekee työsopimuksen perusteella työtä vuokratyönantajansa lukuun mutta käyttäjäyrityksen hyväksi.

Ulkomaisen työnantajan Suomeen lähettämä työntekijä voi olla vuokratyöntekijä, mutta ulkomailta voidaan lähettää työntekijä Suomeen tekemään työtä myös ilman, että Suomessa on vastaanottava käyttäjäyritys. Tällainen tilanne on kyseessä esimerkiksi silloin, kun ulkomainen työnantaja on vastaanottanut tietyn urakan Suomesta ja lähettää työntekijänsä Suomeen kyseisen urakan tekoon.

Lähetettyjen työntekijöiden lukumäärä

Tarkkoja lukumäärätietoja Suomeen muusta kuin EU- tai ETA-maasta tai sosiaaliturvasopimusmaasta lähetetyistä työntekijöistä ei ole saatavilla. Suuntaa-antavaa arviota mää-

ristä voidaan tehdä Maahanmuuttovirastoon tehtävien oleskelulupahakemusten määrän perusteella. Muusta kuin EU-maasta Suomeen työhön tuleva työntekijä tarvitsee yleensä työntekijän oleskeluluvan. Ilman oleskelulupaa ulkomainen työntekijä voi tehdä työtä Suomessa vain tietyissä poikkeustapauksissa (esimerkiksi marjanpoimija, jonka työskentely Suomessa kestää enintään kolme kuukautta). Vuonna 2007 tuli vireille 6 179 oleskelulupahakemusta, joissa oleskeluluvan hakuperusteena oli työnteko. Näistä tapauksista kaikki eivät olleet lähetettyjä työntekijöitä.

Tietyillä henkilöryhmillä on oikeus työskennellä Suomessa, vaikka heille ei ole myönnetty työntekijän oleskelulupaa, vaan määräaikainen oleskelulupa muulla perusteella. Tällaisia ryhmiä ovat henkilöt, jotka tulevat Suomeen työskentelemään

1) yrityksen yli- tai keskijohdon taikka erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä;

2) urheilijana, valmentajana tai urheilu-tuomarina, kun toiminta on ammattimaista;

3) uskonnollisen tai aatteellisen yhteisön palveluksessa;

4) ammattimaisesti tieteen, kulttuurin tai taiteen alalla ravintolamusiikoita lukuun ottamatta; tai

5) kansainvälisessä järjestössä tai valtioiden väliseen viralliseen yhteistyöhön liittyvissä tehtävissä.

Maahanmuuttoviranomaisten mukaan valtaosa ”muu peruste” -ryhmän hakemuksista koskee työperusteista maahanmuuttoa. Vuonna 2007 muulla perusteella oleskelulupaa haki Suomesta 3 154 henkilöä.

Edellä mainittujen lukumäärätietojen perusteella voidaan tehdä karkea arvio, että ulkomailta Suomeen lähetettyjen työntekijöiden (muut kuin EU:n jäsenmaiden kansalaiset tai heihin rinnastettavat) lukumäärä vuonna 2007 oli alle 10 000 henkilöä.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on vireillä tutkimus ulkomaisesta tilapäisestä työvoimasta Suomessa. Myös tätä tutkimusta tehtäessä on todettu, että lukumäärätietoja ei ole pystytty luotettavasti selvittämään. Kyseisen tutkimuksen aineiston perusteella on kuitenkin todettu, että suurimman ryhmän ulkomaisesta tilapäisestä työvoimasta Suomessa

muodostavat lähetetyt ja vuokratut työntekijät. Tilapäisen ulkomaisen työvoiman työskentely on keskittynyt erityisesti matalan koulutuksen työtehtäviin metalli- ja rakennusalalla, maa- ja puutarhataloudessa, tekniikassa ja tuotannossa sekä muutamilla palvelualoilla. Lisäksi hoiva-alan katsotaan olevan jo nyt sekä lähitulevaisuudessa ala, jolle ulkomaista työvoimaa tarvitaan.

Lähetetyn työntekijän muu sosiaaliturva Suomessa

Asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) perusteella ratkaistaan, onko henkilöllä oikeus kansaneläkelain (568/2007), lapsilisälain (796/1992), äitiysavustuslain (477/1993), asumistukilain (408/1975), eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007), vammaisetuksista annetun lain (570/2007), rintamasotilaseläkelain (119/1977) tai maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisiin etuuksiin.

Muista kuin EU- tai ETA-maista, sosiaaliturvasopimusmaista tai Sveitsistä Suomeen tulevien työntekijöiden kuuluminen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin määräytyy aiotun Suomessa asumisen keston perusteella. Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä sovelletaan Suomeen muuttavaan henkilöön maahan tulosta alkaen, jos henkilön hänen olosuhteensa kokonaisuudessaan huomioon ottaen katsotaan muuttavan Suomeen vakinaisesti asumaan. Suomeen muuttamisen vakinaisuutta osoittavana seikkana otetaan huomioon muun muassa se, että työntekijällä on vähintään kahden vuoden työsopimus tai muu siihen rinnastettava sopimus Suomessa tehtävää työtä varten. Sillä, tuleeko henkilö Suomeen ulkomaisen työnantajan lähettämänä työntekijänä vai tuleeko hän suomalaisen työnantajan palvelukseen, ei ole merkitystä.

Suomessa asuvat henkilöt on vakuutettu Suomessa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisesti. Pääsäännön mukaan sairausvakuutuslain edellyttämä Suomessa asuminen ratkaistaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain mukaan. Näiden lisäksi sairausvakuutuslain

soveltamisalan piiriin kuuluvat sairausvakuutuslain 2 §:n 2 momentin perusteella Suomessa työskentelevät tai yritystoimintaa harjoittavat henkilöt. Suomessa työskentelevänä työntekijänä sairausvakuutuksen piiriin kuuluu henkilö, joka on Suomessa työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa, jonka työsuhde jatkuu yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta ja jonka työaika ja ansiot täyttävät työttömyysturvalain (1290/2002) 5 luvun 4 §:ssä mainitut edellytykset.

Tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan työntekijän turva työtapaturman varalta ja työnantajan velvollisuus ottaa työtapaturman varalta vakuutus ei ole riippuvainen työntekijän tai työnantajan kansallisuudesta tai asuin- tai sijaintivaltioista. Suomalaisen työnantajan palveluksessa oleva ulkomaalainen työntekijä kuuluu tapaturmavakuutuslain turvaan ja ulkomaalaisella työnantajalla on lakiin perustuva vakuuttamisvelvollisuus, jos työtä teetetään Suomessa joko suomalaisella tai ulkomaalaisella työntekijällä.

Lähetetyn työntekijän verotus

Verohallinnolla on ohjeet ulkomaisen vuokratyön verottamisesta sekä muutoin kuin vuokratyöntekijänä Suomeen tulevan ulkomaisen työntekijän verottamisesta.

Kun kyse ei ole vuokratusta työntekijästä, työntekijä tulee Suomeen enintään kuudeksi kuukaudeksi eikä työnantaja ole Suomesta, palkasta ei makseta veroja Suomeen. Suomalaiseen työnantajaan rinnastetaan kuitenkin sellainen ulkomainen yritys, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa. Kiinteän toimipaikan voi Verohallinnon ohjeiden mukaan muodostaa esimerkiksi pidempiaikainen rakennus-, asennus- tai kokoonpanohanke. Jos työntekijä oleskelee Suomessa yli kuusi kuukautta, palkasta maksetaan veroa Suomeen.

Vuokratyöstä saatua palkkatuloa verotetaan työskentelyn kestosta riippumatta Suomessa, jos työntekijä tulee Islannista, Norjasta, Ruotsista, Tanskasta, Latviasta, Liettuasta tai Virossa taikka maasta, jonka kanssa Suomella ei ole verosopimusta. Palkka katsotaan tällöin Suomessa veronalaiseksi ansiotuloksi heti ensimmäisestä työpäivästä lukien. Muista kuin edellä mainituista verosopimusmaista

tulevien henkilöiden vuokratyöstä saatua palkkaa verotetaan Suomessa, jos työntekijä oleskelee täällä yli 183 päivää perättäisen 12 kuukauden tai kalenterivuoden aikana.

Jos vuokratyöntekijän työnantaja on ulkomainen yritys, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka ei ole perustanut tänne tytäryritystä tai muuta yhtiötä, se ei ole velvollinen perimään veroa Suomeen lähettämässä vuokratyöntekijän palkkatulosta. Näissä tilanteissa vuokratyöntekijän on itse huolehdittava verojensa maksamisesta täällä ansaitsemastaan palkkatulosta.

Eläketurvakeskuksen nykyisin käsittelemät vapauttamishakemukset

Eläketurvakeskus voi TyEL:n 6 ja 149 §:n mukaan hakemuksesta vapauttaa ulkomaisen työnantajan velvollisuudesta järjestää TyEL:n mukainen eläketurva työntekijälle, jonka työnantaja lähettää Suomeen työhön. Säännösten tarkoituksena on välttää saman työn kaksinkertainen vakuuttaminen. Vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos Suomen lainsäädäntö tulee sovellettavaksi EY:n sosiaaliturva-asetuksen (ETY) 1408/71 tai Suomen solmimien sosiaaliturvasopimusten määräysten perusteella. Eläketurvakeskukseen on tullut vuoden 2007 alusta lukien 277 vapautushakemusta ja hakemusten määrän arvioidaan lisääntyvän huomattavasti lähivuosina. Hakemuksia on toistaiseksi tullut Australiasta, Brasiliasta, Intiasta, Japanista, Kiinasta, Kroatiasta, Singaporesta ja Venäjältä.

Eläketurvakeskuksessa käsitellyissä hakemuksissa toimialat ovat seuraavat:

TyEL-vapauttamispäätökset toimialoittain			
Toimiala	myöntö	hylkäys	yhteensä
Muoviteollisuus	2		2
Paperiteollisuus	2	1	3
Metalliteollisuus		1	1
Elektroniikka/Tietoliikenne	21	5	26
Tukku- ja vähittäiskauppa		1	1
Huolinta ja rahtaus	2		2
Hissiteollisuus	2		2
Yhteensä	29	8	37

Edellytyksenä ulkomaisen työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttamiselle on, että työnantaja on järjestänyt lähettämälleen työntekijälle Suomessa tehtävän työn ajalta kohtuullisen eläketurvan toisessa valtiassa. Eläketurvan kohtuullisuuden arviointi on osoittautunut ongelmalliseksi. Eläketurvakeskuksella ei ole ollut käytettävissään riittävästi tietoa eri maiden eläkejärjestelmistä. Luotettavan selvityksen saaminen eläkejärjestelmistä ja yksittäisten työntekijöiden eläketurvasta on ollut vaikeaa ja edellyttänyt lisäselvitysten pyytämistä. Tämä on aiheuttanut lisätyötä myös vapautusta hakeville työnantajille ja heidän edustajilleen. Hakemusten käsittely Eläketurvakeskuksessa on ruuhkautunut ja käsittelyajat ovat pitkiä.

Eläketurvakeskuksessa on annettu 18 huhtikuuta 2008 mennessä 37 päätöstä TyEL:n 149 §:n mukaista työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttamista koskevissa asioissa. Näistä päätöksistä hakemus on hyväksytty 29 tapauksessa ja hylätty 8 tapauksessa. Käsitellyistä tapauksista 19 tapauksessa lähettävä ja vastaanottava yritys kuuluivat samaan konserniin, yhdessä lähettävä yritys oli vastaanottavan yrityksen osaomistaja.

Käsitellyissä tapauksissa eläkemaksun suuruus kokonaisansioista vaihteli 4,3—8,6 prosentin välillä, joissakin maksun suuruus oli tätäkin pienempi, koska eläkemaksun perusteena oleva palkka oli erittäin pieni kokonaisansioon nähden. Eläkemaksun perusteena oleva ansio verrattuna kokonaisansioon vaihteli alle 10 prosentista 63 prosenttiin.

Ulkomaisen työnantajan TyEL:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta on osoittautunut ongelmalliseksi. Jos työskentelystä ei makseta veroja Suomeen, vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti ei tule valvonnassa esiin ilman työntekijän omaa toimintaa. Vaikka ulkomaisen työnantajan todettaisiin laiminlyöneen vakuuttamisvelvollisuutensa, vakuutusmaksujen perintä ulkomailta on vaikeaa. Maksujen perintään ulkomailta tarvitaan pääsääntöisesti kyseisen maan lainsäädännön mukainen täytäntöönpanokelpoinen tuomio. Näin ollen vakuutusmaksujen periminen ulkomailta ei useinkaan ole mahdollista kohtuullisin kustannuksin.

Vuokratyön sääntelyä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 68/2008) todetaan, että vuokratyö on yksi uusista työn teettämismuodoista ja se on työvoiman käyttötappana yleistynyt koko Euroopassa. Suomessa vuokratyön käyttö on lisääntynyt kasvavalla nopeudella. Työministeriö on tilastoinut vuokratyöntekijöitä vuodesta 1999 lähtien. Tänä aikana vuokratyöntekijöiden määrä on yli kolminkertaistunut, ja se oli vuonna 2006 noin 100 000.

TyEL:n tarkoituksena on turvata eläkeaikainen toimeentulo Suomessa tehdyn työn tekijälle. Työeläke on osa pakollista sosiaaliturvaa. Tapaturmavakuutusjärjestelmän etuudet ovat työeläkejärjestelmään nähden ensisijaisia etuusmuotoja. Tilaajavastuulainsäädännön tarkoituksena on ylläpitää ja tehostaa työturvallisuutta kaikessa Suomessa tehdyssä työssä.

Työeläkevakuuttamisessa on yleensä kysymys vanhuuseläketurvan järjestämisestä. Lähetetyn työntekijän lyhyehkö työskentely Suomessa ei yleensä muodosta olennaista menetystä hänen vanhuuseläketurvaansa. Näin on myös siitä syystä, että vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttaminen edellyttää lähetävältä työnantajalta selvitystä eläketurvan järjestämisestä. Ilman vapauttamisjärjestelyä ulkomainen työnantaja joutuisi maksamaan kaksinkertaiset vakuutusmaksut.

Ehdotus

Edellä olevan johdosta ehdotetaan muutosta TyEL:n 4 ja 149 §:ään. Ehdotettu muutos

yhtenäistäisi TyEL:n soveltamista ulkomailta Suomeen työhön lähetettyjen työntekijöiden osalta ja selkeyttäisi lain toimeenpanoa. TyEL ei esityksen mukaan koskisi lähetettyä työntekijää lainkaan, mikäli työkomennus kestäisi enintään kaksi vuotta. Näin ollen ulkomaisen työnantajan ei tarvitsisi hakea vapautusta vakuuttamisvelvollisuudesta lyhytkestoisen työkomennuksen ajalle. Jos työkomennus kestäisi pitempään, Eläketurvakeskus voisi erityisestä syystä työnantajan hakemuksesta myöntää vapautuksen vakuuttamisvelvollisuudesta enintään viideksi vuodeksi. Myös EY:n uuden, lähivuosina voimaan tulevan sosiaaliturva-asetuksen (EY) 883/2004 mukaan lähetetty työntekijä säilyy lähtömaan sosiaaliturvan piirissä kaksi vuotta. Jos työkomennus on tätä pitempi, työntekijään asianomainen viranomainen voi myöntää poikkeusluvan lähtömaassa vakuuttamiselle. Poikkeuslupaa ei yleensä myönnetä viittä vuotta pitemmäksi ajaksi. Ehdotetut muutokset merkitsevät sitä, että Suomeen lyhytkestoiselle työkomennukselle lähetettyjä työntekijöitä ei vakuutettaisi TyEL:n mukaan heidän lähtömaastaan ja Suomessa työskentelyn aikaisesta eläketurvastaan riippumatta.

1.4. Työeläkejärjestelmän asiakirjojen säilytysaika

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmän asiakirjojen säilyttämisestä on säädetään TyEL:n 218 §:ssä. Säännös on kirjoitettu tapaturmavakuutuslain vastaavan säännöksen mukaiseksi ja myös asiakirjojen säilytysajat on yhdenmukaistettu tapaturmavakuutuslain mukaisten säilytysaikojen kanssa. Asiakirjojen säilytysajat vaihtelevat kuuden vuoden ja sadan vuoden välillä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) säädetään myös asiakastietojen arkistoinnista, jota Kansaneläkelaitos hoitaa terveydenhuollon palvelujen antajien lukuun. Lakia sovelletaan kuitenkin vain julkisten ja yksityisten sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen antajien järjestäessä taikka toteuttaessa sosiaalihuoltoa tai terveydenhuoltoa. Työeläkejärjestelmä huolehtii itsenäisesti omien asiakirjojensa arkistoinnista.

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmässä asiakirjojen sadan vuoden säilytysaikaa on pidetty liian pitkänä ja säännöstä on muiltakin osin pidetty huonosti työeläkejärjestelmään soveltuvana. Sen takia säännökseen ehdotetaan muutosta, jossa asiakirjojen säilytysaika määriteltäisiin asiakirjojen todellisen käyttötarpeen mukaan. Ehdotetut säilytysajat vastaisivat pitkälti niitä säilytysaikoja, joita työeläkejärjestelmässä noudatettiin ennen vuoden 2007 alusta voimaan tullutta säännöstä.

Ehdotus

Esityksessä ehdotetaan, että vakuuttamista koskevat asiakirjat tulisi säilyttää vakuutuksen voimassaoloajan sekä kymmenen sen jälkeistä vuotta. Eläke- ja kuntoutusasiaan liittyvien asiakirjojen säilytysajaksi ehdotetaan vakuutetun elossaoloaikaa sekä viittä sen jälkeistä vuotta. Perhe-eläkeasiaan liittyviä asiakirjoja tulisi ehdotuksen mukaan säilyttää perhe-eläkkeen maksussa oloajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat tulisi säilyttää perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä vuotta. Muutoksenhakuasteista palautuneet asiakirjat tulisi ehdotuksen mukaan säilyttää 50 vuotta, jollei edellä kuvatuista säilytysajoista aiheudu niille pidempää säilytysaikaa.

2. Vaikutukset

Sähköinen eläkeote kirjallisen eläkeotteen sijasta antaisi vakuutetuille heidän oman valintansa mukaan mahdollisuuden hyödyntää nykyaikaista teknologiaa, jota monet suomalaiset ovat tottuneet käyttämään esimerkiksi pankkipalveluissa. Sähköinen eläkeote olisi vakuutetun katsottavissa sähköisessä asioin-

tipalvelussa jatkuvasti, jolloin vakuutettu voisi tutustua siihen helposti aina halutesaan. Sähköisen eläkeotteen käyttö toisi myös jonkin verran säästöjä työeläkejärjestelmälle, koska kirjallisen eläkeotteen käsittely- ja postituskulut jäisivät sähköisen eläkeotteen valinneiden osalta pois. Kirjallisen eläkeotteen saisivat edelleen kaikki vakuutetut, jotka eivät ole erikseen valinneet sähköistä eläkeotetta.

Ulkomaisen työnantajan vapauttaminen vakuuttamisvelvollisuudesta tiettyjen ehtojen täytyessä ehkäisee kaksinkertaista eläkevakuuttamista. Koska työntekijän tarvitsisi hakea vapautusta vain yli kaksi vuotta kestävästä työstä, vapautushakemusten määrä vähenisi nykyisestä ja hakemusten käsittely Eläketurvakeskuksessa nopeutuisi. Kun Eläketurvakeskukselta lisäksi poistuisi esityksessä ehdotetulla tavalla velvoite arvioida ulkomailla järjestetyn eläketurvan kohtuullista tasoa, lain toimeenpano helpottuisi tältä osin. Vakuuttamisvelvollisuuden piiriin kuuluisivat työskentelyn kestosta riippumatta edelleen ne työntekijät, joihin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturvasopimuksen tai sosiaaliturvasopimuksen perusteella tai jotka ovat kuuluneet Suomen sosiaaliturvan piiriin välittömästi ennen työskentelyn alkamista.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa. Valmistelun yhteydessä on kuultu Valtiokonttoria, Kuntien eläkevakuutusta, Merimieseläkekassaa, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry:tä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:tä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:tä sekä AKAVA ry:tä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työntekijän eläkelaki

3 §. Työeläkelait. Uusi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008) on tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 2008. Lailla on korvattu aikaisempi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (298/1966) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki (258/1970). Pykälän 2 momentin 3 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

Uusi maakuntalaki eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa (ÅFS 54/2007) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Lailla on kumottu aikaisempi vastaava laki. Pykälän 2 momentin 7 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

4 §. Työsuhde. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 3 kohta, jonka mukaan TyEL ei koskisi ulkomaisen työnantajan Suomeen lähettämää työntekijää, joka työskentelee Suomessa lähettävän työnantajan palveluksessa enintään kaksi vuotta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti. Sen mukaan ehdotetun 3 momentin 3 kohdan soveltamisen edellytyksenä olisi, ettei työntekijään sovelleta Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen (ETY) 1408/71 tai Suomen solmimien sosiaaliturvasopimusten määräysten perusteella. Lisäksi edellytettäisiin kuten nykyisinkin vapautettaessa vakuuttamisvelvollisuudesta lain 149 §:n mukaan, ettei työntekijä kuulu Suomen sosiaaliturvaan joko asumisensa tai työskentelynsä perusteella välittömästi ennen Suomessa työskentelyn alkamista. Yli kahden vuoden työskentely Suomessa vakuutettaisiin työkomennuksen alusta lukien, ellei vapautusta vakuuttamisvelvollisuudesta olisi haettu. Jos työntekijän työskentely Suomessa keskeytyy lyhyeksi ajaksi ja hän palaa jatamaan samassa työssä, kysymyksessä katsot-

taisiin olevan sama työkomennus. Uudeksi työkomennukseksi katsominen edellyttäisi yleensä vähintään kuuden kuukauden keskeytystä. Tämä vastaa käytäntöä, jota sovelletaan harkittaessa lupaa poiketa työntekomaassa vakuuttamisesta EY:n sosiaaliturva-asetuksen nojalla.

75, 75 a ja 75 b §. Voimassa oleva 75 § ehdotetaan jaettavaksi kolmeksi pykäläksi. 75 §:n edelle ehdotetaan lisättäväksi uusi väliotsikko työntekijän eläkeotteesta, sen antamisesta ja tarkistamisesta. 75 §:ssä säädettäisiin ainoastaan työntekijän eläkeotteesta. Eläkeotteen antamisesta säädettäisiin jatkossa uudessa 75 a §:ssä ja eläkeotteen tarkistamisesta uudessa 75 b §:ssä. Samalla vanhaan 75 §:ään ja uuteen 75 a ja 75 b §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännökset sähköisestä eläkeotteesta.

Eläkeote liittyy osaltaan TyEL:n vakuuttamisen valvontaan. Lain 186 §:n 1 momentin mukaan Eläketurvakeskus valvoo, että työnantaja täyttää lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Lain 187 §:n mukaan eläkelaitos valvoo, että työnantaja, joka on järjestänyt eläketurvan tässä eläkelaitoksessa, täyttää ilmoittamis- ja vakuuttamisvelvollisuutensa.

Työntekijän eläkeote voitaisiin 75 §:n mukaan antaa joko kirjallisena tai sähköisenä. Uudessa 75 a §:ssä säädettäisiin tarkemmin eläkeotteen antamisesta. Sähköinen eläkeote korvaisi kirjallisen eläkeotteen vain silloin, kun työntekijä on nimenomaisesti valinnut sähköisen eläkeotteen kirjallisen eläkeotteen sijaan. Työntekijä voisi valita sähköisen eläkeotteen ilmoittamalla siitä eläkelaitokselle tämän tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa. Koska sähköinen eläkeote on työntekijän milloin vain katsottavissa eläkelaitoksen tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa, eläkelaitoksen ei tarvitsisi ilmoittaa sähköisen eläkeotteen katsomismahdollisuudesta työntekijälle vuosittain. Sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos, jossa työntekijä on vakuutettu otteen katsomishetkellä. Jos työntekijä ei olisi eläkeotteen katsomishetkellä

vakuutettu missään eläkelaitoksessa, sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos, jossa työntekijä on ollut vakuutettuna viimeksi ennen eläkeotteen katsomishetkeä.

Sähköinen eläkeote sisältää salassa pidettäviä tietoja, joten työntekijän olisi tunnistaututtava voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen. Tunnistautumisessa tulisi käyttää sellaista tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Tällä tarkoitettaisiin tunnistautumista Suomessa myönnettävän henkilökortin avulla tai muun muassa viranomaisten sähköisten asiointipalvelujen pääsyn valvonnassa yleisemminkin paljon käytettyjä pankkitunnisteita.

Sähköisen eläkeotteen valinta olisi voimassa toistaiseksi. Sähköisen eläkeotteen valinta säilyisi, vaikka työntekijän vakuuttava eläkelaitos vaihtuisi. Yksityisten alojen työeläkejärjestelmä vastaa kokonaisuudessaan siitä, että työntekijä saa eläkeotteen mainitusta vaihtumisesta huolimatta.

Sähköisen eläkeotteen valinnan voisi kuitenkin milloin tahansa perua. Jos työntekijä peruisi sähköisen eläkeotteen valinnan, hänelle lähetettäisiin kirjallinen ote seuraavan kalenterivuoden aikana.

Ehdotettavan uuden 75 a §:n mukaan eläkelaitokset ja Eläketurvakeskus varmistaisivat, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköistä asiointipalvelua, jossa eläkeote on katsottavana. Jos työntekijä ei kävisi katsomassa sähköistä eläkeotettaan neljään vuoteen, työntekijälle lähetettäisiin kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallinen eläkeote sisältää tiedot viideltä otteen lähettämismuuttoa edeltävältä vuodelta. Siten kirjallisella eläkeotteella näkyisivät sähköisen otteen valintavuoden tiedot sekä tiedot neljältä sen jälkeiseltä vuodelta. Kirjallinen eläkeote tulisi lähettää hyvissä ajoin, jotta työntekijällä olisi aikaa reagoida otteella mahdollisesti oleviin puutteisiin. Näin varmistettaisiin, että työntekijällä on ollut mahdollisuus tarkastaa eläkeotteensa tiedot ennen kuin ne ovat yli viisi vuotta vanhoja ja näyttötaakka niiden mahdollisesta korjaamistarpeesta siirtyy työntekijälle.

Edellä mainittu viiden vuoden aika tulee sovellettavaksi vuoden 2013 alusta lukien. Vuonna 2009 lähetettävällä otteella on tiedot yhdeksältä eläkeotteen lähettämismuuttoa edel-

tävältä vuodelta, vuonna 2010 kahdeksalta vuodelta, vuonna 2011 seitsemältä vuodelta ja vuonna 2012 kuudelta vuodelta. Eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää eläkeotteen tiedoissa mahdollisesti olevat puutteet ja virheet vastaavilta vuosilta. Tästä siirtymäajasta säädetään työntekijän eläkelain voimaantulolaissa (396/2006).

Kirjallisen eläkeotteen lähettäisi se eläkelaitos, jossa työntekijä on vakuutettu sähköisen eläkeotteen valintavuotta seuraavan neljän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Kirjallista eläkeotetta ei kuitenkaan lähetettäisi työntekijälle, joka olisi ennättänyt täyttää 68 vuotta ennen kirjallisen otteen lähettämistä, koska tämänikäiselle työntekijälle, joka ei ole vielä eläkkeellä, lähetetään työeläkejärjestelmästä kehoitus hakea vanhuuseläkettä.

Uudessa 75 b §:ssä säädettäisiin eläkeotteen tarkistamisesta. Eläkeotteen tarkoituksena on ennen muuta, että eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen lisäksi työntekijä voi valvoa, että hänen eläkkeeseen oikeuttavaa työskentelyä sekä eläkkeeseen oikeuttavia palkattomia aikoja koskevat tietonsa ovat oikein. Eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää eläkeotteella olevissa tiedoissa esiintyvät puutteet ja virheet viideltä otteen antamismuuttoa edeltävältä vuodelta. Sitä aikaisemmalta ajalta tiedoissa olevat puutteet tai virheet korjataan, jos työntekijä esittää asiaa riidattoman selvityksen. Näyttövelvollisuus tietojen korjaamiseen tarvittavista seikoista siirtyy siis työntekijälle viittä vuotta vanhemmista tiedoista. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä tarkastaa eläkeotteensa tiedot määräajoin.

Jos työntekijä havaitsisi puutteen tai virheen sähköisessä eläkeotteessaan, hänen tulisi ottaa yhteyttä sähköisen otteen antaneeseen eläkelaitokseen. Kun selvittävää puute tai virhe koskee eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen vakuuttamaa työskentelyä, tämä selvittää asian. Jos kyse on yli viisi vuotta vanhasta asiasta, työntekijän tulee esittää asiasta riidaton selvitys. Jos selvittävää puute tai virhe koskee muun kuin eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen vakuuttamaa työskentelyä, asian selvittää vuoden 2012 loppuun saakka voimassa olevan työntekijän eläkelain

voimaanpanolain 8 §:n 5 momentin mukaan se eläkelaitos, jonka vakuuttamaa työskentelyä selvityksen kohteena oleva asia koskee. Tällaisessa tapauksessa sähköisen eläkeotteen antanut eläkelaitos ohjaa työntekijän ottamaan yhteyttä oikeaan eläkelaitokseen.

Kun työntekijän eläkeotteella havaitsema puute tai virhe on selvitetty, tiedot korjataan ansaintarekisteriin. Jos eläkelaitos ei päädy työntekijän mielestä oikeaan ratkaisuun, työntekijällä on oikeus saada asiasta etuuslajitushakukelpoinen päätös. Päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on selvittänyt asian. Päätökseen työntekijä voi hakea muutosta siten kuin lain 9 luvussa säädetään.

Jos työntekijällä ei ole ansaintarekisterin mukaan eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita lainkaan, eläkeotteen antaa Eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen antamalla otteella on tiedot eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevista tuloista etuuslajeittain sekä peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan. Eläkeote annetaan myös silloin, kun henkilöllä ei ole lainkaan edellä mainittuja etuustietoja tai vakuutettuja työansioita, koska vakuutettujen ansiotietojen puuttuminen otteelta voi johtua siitä, ettei työnantaja ole hoitanut lakisääteistä velvollisuuttaan järjestää työntekijän työeläketurva.

Jos työntekijä valitsisi sähköisen eläkeotteen, myös sähköisen otteen antaisi Eläketurvakeskus. Tällöin sähköinen eläkeote olisi työntekijän katsottavissa työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä työeläke.fi -palvelussa. Eläketurvakeskus myös varmistaisi samalla tavalla kuin eläkelaitos sen, että työntekijä käy katsomassa sähköistä eläkeotettaan. Jos työntekijä ei kävisi katsomassa sähköistä eläkeotettaan neljään vuoteen, Eläketurvakeskus lähettäisi työntekijälle seuraavana vuonna kirjallisen otteen.

112 §. Eläkkeen maksaminen. Pääsääntö on, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajalle. Eläke voidaan maksaa muulle kuin eläkkeensaajalle silloin, kun eläke myönnetään takautuvasti ja eläkkeensaaja on saanut takautuvalta ajalta jonkin muun

lain mukaista etuutta. Nämä tilanteet on pääsääntöisesti säännelty tämän lain 8 luvussa. Kyseisessä luvussa ei kuitenkaan ole säännelty tilannetta, jossa henkilö on saanut eräiden pitkäaikaisesti työttömänä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005; eläketukilaki) mukaista etuutta ja hänelle myönnetään samalta ajalta takautuvasti tämän lain mukainen eläke. Eläketukilain mukaista tilannetta ei ole tarkoituksenmukaista säännellä tämän lain 8 luvussa, koska eläketukilaki koskee vain tiettyä ikäryhmää ja siten sen mukaiset tilanteet poistuvat aikanaan. Eläketukilain 15 §:n mukaan, jos eläketuen saajalle myönnetään takautuvasti eläkettä, Kansaneläkelaitos voi periä samalta ajalta liikaa maksetun eläketuen määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä tai muusta etuudesta siten kuin kansaneläkelaisissa säädetään. Jotta tämän lain 112 § ei olisi ristiriidassa mainitun eläketukilain säännöksen kanssa, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa toisin säädetä.

123 §. Eläkkeen maksamisjärjestys. Uusi ulosottokaari (705/2007) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Sillä on kumottu ulosottolaki (37/1895). Pykälän 12 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

149 §. Ulkomaisen työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttamisen edellytykset. Pykälää muutettaisiin siten, että 4 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettun työntekijän työkomennuksen kestäessä yli kaksi vuotta Eläketurvakeskus voisi ulkomaisen työnantajan hakemuksesta vapauttaa työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta enintään viideksi vuodeksi. Tämä aika luettaisiin siitä, kun työskentely Suomessa alkoi. Jos työkomennuksen pituus ylittäisi viisi vuotta, työskentely olisi vakuutettava viiden vuoden jälkeen.

Vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttaminen edellyttäisi, että työnantaja on järjestänyt työntekijän eläketurvan työkomennuksen alusta lukien muualla. Työnantaja olisi velvollinen esittämään selvityksen saman työn perusteella työntekijälle muualla järjestämistään eläketurvasta ja seikoista, joihin työnantaja vetoaa vapautuksen saamiseksi. Hake-

musta ratkaistessaan Eläketurvakeskus kuuli työntekijää ja sekä työnantajalla että työntekijällä olisi oikeus valittaa päätöksestä.

158 §. *Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen.* Edellä on ehdotettu uutta 75 b §:ää. Pykälän 2 momentin viittaus 75 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 75 b §:ään.

218 §. *Asiakirjojen säilyttäminen.* Eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvien asiakirjojen säilytysaikoja ehdotetaan muutettavaksi. Säilytysajat määriteltäisiin erikseen eri asiakirjaryhmille niiden käyttötärpeen mukaan.

Vakuuttamiseen liittyviä asiakirjoja tarvitaan pääsääntöisesti vakuutuksen voimassaoloajan. Asiakirjoja tulee kuitenkin säilyttää vakuutuksen voimassaoloajan jälkeenkin, jotta niihin mahdollisesti liittyvät epäselvyydet ennätetään korjata. Sen vuoksi ehdotetaan, että vakuuttamiseen liittyvät asiakirjat tulisi säilyttää vakuutuksen voimassaoloajan ja sen jälkeiset kymmenen vuotta. Siltä osin kuin vakuuttamiseen liittyvällä asiakirjalla on yhtymäkohtia eläkeasiaan, se tulisi säilyttää saman aikaa kuin eläkeasiaan liittyvät asiakirjat.

Omaan työskentelyyn perustuviin eläkeasioihin liittyviä asiakirjoja tarvitaan niin pitkään kuin vakuutetulla on mahdollisuus saada eläkettä. Perhe-eläkkeeseen liittyviä asiakirjoja puolestaan tarvitaan niin pitkään kuin perhe-eläkettä maksetaan viimeiselle edunsaajalle. Sen jälkeen kun eläkeoikeutta ei enää ole, eläkkeeseen liittyviä asiakirjoja ei enää tarvita. Tämän vuoksi ehdotetaan, että eläkeasioihin liittyvien asiakirjojen säilytysaika määritellään vakuutetun elinajan perusteella niin, että asiakirjat tulee säilyttää vakuutetun kuoleman jälkeen vielä viiden kalenterivuoden ajan. Viiden vuoden aikana vakuutetun eläkkeeseen mahdollisesti liittyvät muutoksenhakuasiat on ratkaistu ja mahdolliset perhe-eläkkeet haettu. Jos vakuutetun jälkeen haetaan perhe-eläkettä, asiakirjat muuttuvat tarpeellisilta osin perhe-eläkeasiaan liittyviksi asiakirjoiksi. Perhe-eläkeasiaan liittyviä asiakirjoja tulisi säilyttää perhe-eläkkeen maksussa oloaika ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Koska säilytysaika ehdotetaan muutettavaksi määräytymään asiakirjan todellisen käyttötärpeen perusteella, voimassa olevan

218 §:n 2 momentissa olevaa yleistä säännöstä siitä, mistä säilytysajan katsotaan alkavan, ei tarvita. Muutoksenhakuasteista palautuvien asiakirjojen säilytysaika on kuitenkin sidottu tiettyyn vuosimäärään, joten näiden tietojen osalta säilytysaika alkaisi siitä, kun ne ovat palautuneet eläkelaitokseen tai Eläketurvakeskukseen muutoksenhakuasteesta. Tästä säädettäisiin 1 momentin 5 kohdassa.

Voimassa olevassa 218 §:n 3 momentissa on asetuksenantovaltuus, jonka mukaan Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää sellaisesta asiakirjojen ja tietojen tallennusmenetelmästä, jolla luotettavasti säilytetään asiakirjojen ja tietojen asiasisältö. Tällä tavoin tallennettuina niiden katsotaan vastaavan alkuperäistä, jollei muuta näytetä. Sosiaali- ja terveysministeriö ei ole antanut tällaista asetusta eikä asetusta tietojen tallennusmenetelmästä ole tekniikan jatkuvasti kehittyessä näillä näkymin tarkoituksenmukaista antaa. Sen vuoksi säännös ehdotetaan poistettavaksi.

1.2. Työntekijän eläkelain voimaantulolaki

8 §. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan TyEL:n 75 § jaettavaksi kolmeen pykälään. Pykälän 2, 3, 4 ja 5 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tästä johtuva muutos TyEL:n 75 §:n viittaukseen. Koska eläkeote voidaan ehdotuksen mukaan antaa sähköisenä vuodesta 2009 lukien, 3 ja 5 momentin sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi sellaiseksi, että se sopii myös sähköisenä annettavaan eläkeotteeseen.

9 §. Pykälän viittaus TyEL:n 75 §:ään muutetaan viittaukseksi tässä hallituksen esityksessä ehdotettuun uuteen TyEL:n 75 b §:ään.

1.3. Yrittäjän eläkelaki

34 §. *Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella.* Uusi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki on tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 2008. Lailla on korvattu aikaisempi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-

eläkelaki. Pykälän 1 momentin 3 kohdan la-
kiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaa-
vat muutokset.

69, 69 a ja 69 b §. Voimassa oleva 69 §
ehdotetaan jaettavaksi kolmeksi pykäläksi.
69 §:n edelle ehdotetaan lisättäväksi uusi vä-
liotsikko eläkeotteesta, sen antamisesta ja
tarkistamisesta. 69 §:ssä säädettäisiin ainoas-
taan eläkeotteesta. Eläkeotteen antamisesta
säädettäisiin jatkossa uudessa 69 a §:ssä ja
eläkeotteen tarkistamisesta uudessa
69 b §:ssä. Samalla vanhaan 69 §:ään ja uu-
teen 69 a ja 69 b §:ään ehdotetaan lisättäväk-
si säännökset sähköisestä eläkeotteesta.

Eläkeote voitaisiin 69 §:n mukaan antaa
joko kirjallisena tai sähköisenä. Uudessa
69 a §:ssä säädettäisiin tarkemmin eläkeot-
teen antamisesta. Sähköinen eläkeote korvai-
si kirjallisen eläkeotteen vain silloin, kun
yrittäjä on nimenomaisesti valinnut sähköi-
sen eläkeotteen kirjallisen eläkeotteen sijaan.
Yrittäjä voisi valita sähköisen eläkeotteen
ilmoittamalla siitä eläkelaitokselle tämän tar-
joamassa sähköisessä asiointipalvelussa.
Koska sähköinen eläkeote on milloin vain
katsottavissa eläkelaitoksen tarjoamassa säh-
köisessä asiointipalvelussa, eläkelaitoksen ei
tarvitsisi ilmoittaa sähköisen eläkeotteen kat-
somismahdollisuudesta yrittäjälle vuosittain.
Sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos,
jossa yrittäjä on vakuutettu otteen katsomis-
hetkellä. Jos yrittäjä ei olisi eläkeotteen kat-
somishetkellä vakuutettu missään eläkelai-
toksessa, sähköisen eläkeotteen antaisi eläke-
laitos, jossa yrittäjä on ollut vakuutettuna
viimeksi ennen eläkeotteen katsomishetkeä.

Sähköinen eläkeote sisältää salassa pidettä-
viä tietoja, joten yrittäjän olisi tunnistaudut-
tava voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen
eläkeotteen. Tunnistautumisessa tulisi käyt-
tää sellaista tunnistautumistekniikkaa, joka
on tietoturvallinen ja todisteellinen. Tällä
tarkoitettaisiin tunnistautumista Suomessa
myönnettävän henkilökortin avulla tai muun
muassa viranomaisten sähköisten asiointipal-
velujen pääsyn valvonnassa yleisemminkin
paljon käytettyjä pankkitunnisteita.

Sähköisen eläkeotteen valinta olisi voimas-
sa toistaiseksi. Sähköisen eläkeotteen valinta
säilyisi, vaikka yrittäjän vakuuttava eläkelai-
tos vaihtuisi. Yksityisten alojen työeläkejär-
jestelmä vastaa kokonaisuudessaan siitä, että

yrittäjä saa eläkeotteen mainitusta vaihtumi-
sesta huolimatta.

Yrittäjä voisi kuitenkin perua sähköisen
eläkeotteen valinnan milloin tahansa. Jos
yrittäjä peruisi sähköisen eläkeotteen valin-
nan, hänelle lähetettäisiin kirjallinen ote seu-
raavan kalenterivuoden aikana.

Ehdotettavan uuden 69 a §:n mukaan elä-
kelaitokset ja Eläketurvakeskus varmistaisi-
vat, että sähköisen eläkeotteen valinnut yrit-
täjä käyttää sähköistä asiointipalvelua, jossa
eläkeote on katsottavana. Jos yrittäjä ei kävi-
si katsomassa sähköistä eläkeotettaan neljään
vuoteen, hänelle lähetettäisiin kirjallinen elä-
keote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kir-
jallinen eläkeote sisältää tiedot viideltä otteen
lähettämistä vuotta edeltävältä vuodelta. Siten
kirjallisella eläkeotteella näkyisivät sähköi-
sen eläkeotteen valintavuoden tiedot sekä
tiedot neljältä sen jälkeiseltä vuodelta. Kirjal-
linen eläkeote tulisi lähettää hyvissä ajoin,
jotta yrittäjällä olisi aikaa reagoida otteella
mahdollisesti oleviin puutteisiin. Näin var-
mistettaisiin, että yrittäjällä on ollut mahdol-
lisuus tarkastaa eläkeotteensa tiedot ennen
kuin ne ovat yli viisi vuotta vanhoja ja näyt-
tötaakka niiden mahdollisesta korjaamistar-
peesta siirtyy yrittäjälle.

Edellä mainittu viiden vuoden aika tulee
sovellettavaksi vuoden 2013 alusta lukien.
Vuonna 2009 lähetettävällä otteella on tiedot
yhdeksältä eläkeotteen lähettämistä vuotta edel-
tävältä vuodelta, vuonna 2010 kahdeksalta
vuodelta, vuonna 2011 seitsemältä vuodelta
ja vuonna 2012 kuudelta vuodelta. Eläkelai-
toksella on velvollisuus selvittää eläkeotteen
tiedoissa mahdollisesti olevat puutteet ja vir-
heet vastaavilta vuosilta.

Kirjallisen eläkeotteen lähettäisi se 69 a §:n
1 momentin mukaisesti määräytyvä eläkelai-
tos, jossa yrittäjä on vakuutettu sähköisen
eläkeotteen valintavuotta seuraavan neljän-
nen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä
ennen. Kirjallista eläkeotetta ei kuitenkaan
lähetettäisi yrittäjälle, joka olisi ennättänyt
täyttää 68 vuotta ennen kirjallisen otteen lä-
hettämistä, koska tämänikäiselle yrittäjälle,
joka ei ole vielä eläkkeellä, lähetetään työ-
eläkejärjestelmästä kehoitus hakea vanhuus-
eläkettä.

Uudessa 69 b §:ssä säädettäisiin eläkeot-
teen tarkistamisesta. Eläkeotteen tarkoitukse-

na on ennen muuta, että eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen lisäksi yrittäjä voi valvoa, että hänen eläkkeeseen oikeuttavaa työskentelyä sekä eläkkeeseen oikeuttavia palkattomia aikoja koskevat tietonsa ovat oikein. Eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää eläkeotteella olevissa tiedoissa esiin tulevat puutteet ja virheet viideltä otteen antamisvuotta edeltävältä vuodelta. Sitä aikaisemmalta ajalta tiedoissa olevat puutteet tai virheet korjataan, jos yrittäjä esittää asiasta riidattoman selvityksen. Näyttövelvollisuus tietojen korjaamiseen tarvittavista seikoista siirtyy siis yrittäjälle viittä vuotta vanhemmista tiedoista. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös sähköisen eläkeotteen valinnut yrittäjä tarkastaa eläkeotteensa tiedot määräajoin.

Jos yrittäjä havaitsisi puutteen tai virheen sähköisessä eläkeotteessaan, hänen tulisi ottaa yhteyttä sähköisen otteen antaneeseen eläkelaitokseen. Kun selvitettävä puute tai virhe koskee eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen vakuuttamaa työskentelyä, tämä selvittää asian. Jos kyse on yli viisi vuotta vanhasta asiasta, yrittäjän tulee esittää asiasta riidaton selvitys.

Kun yrittäjän eläkeotteella havaitsema puute tai virhe on selvitetty, tiedot korjataan ansaintarekisteriin. Jos eläkelaitos ei päädy yrittäjän mielestä oikeaan ratkaisuun, yrittäjällä on oikeus saada asiasta muutoksenhakukelpoinen päätös. Päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on selvittänyt asian. Päätökseen yrittäjä voi hakea muutosta siten kuin lain 10 luvussa säädetään.

97 §. Eläkkeen maksaminen. Pääsääntö on, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajalle. Eläke voidaan maksaa muulle kuin eläkkeensaajalle silloin, kun eläke myönnetään takautuvasti ja eläkkeensaaja on saanut takautuvasta ajalta jonkin muun lain mukaista etuutta. Nämä tilanteet on pääsääntöisesti säännelty tämän lain 8 luvussa. Kyseisessä luvussa ei kuitenkaan ole säännelty tilannetta, jossa henkilö on saanut eräiden pitkäaikaisesti työttömänä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005; eläketukilaki) mukaista etuutta ja hänelle myönnetään samalta ajalta takautuvasti tämän lain mukainen eläke. Eläketukilain mukaista tilannetta ei ole tarkoituksenmukaista

säännellä tämän lain 8 luvussa, koska eläketukilaki koskee vain tiettyä ikäryhmää ja siten sen mukaiset tilanteet poistuvat aikanaan. Eläketukilain 15 §:n mukaan, jos eläketuen saajalle myönnetään takautuvasti eläkettä, Kansaneläkelaitos voi periä samalta ajalta liikaa maksetun eläketuen määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä tai muusta etuudesta siten kuin kansaneläkelaisissa säädetään. Jotta tämän lain 97 § ei olisi ristiriidassa mainitun eläketukilain säännöksen kanssa, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa toisin säädetä.

1.4. Yrittäjän eläkelain voimaanpanolaki

11 §. Edellä on ehdotettu yrittäjän eläkelain 69 § jaettavaksi kolmeen pykälään. Pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tästä johtuva muutos YEL:n 69 §:n viittaukseen. Koska eläkeote voidaan ehdotuksen mukaan antaa sähköisenä vuodesta 2009 lukien, 3 momentin sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi sellaiseksi, että se sopii myös sähköisenä annettavaan eläkeotteeseen.

12 §. Pykälän viittaus YEL:n 69 §:ään muutetaan viittaukseksi edellä ehdotettuun uuteen YEL:n 69 b §:ään.

1.5. Maatalousyrittäjän eläkelaki

48 §. Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella. Uusi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki on tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 2008. Lailla on korvattu aikaisempi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki. Pykälän 1 momentin 3 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

75, 75 a ja 75 b §. Voimassa oleva 75 § ehdotetaan jaettavaksi kolmeksi pykäläksi. 75 §:n edelle ehdotetaan lisättäväksi uusi väliotsikko eläkeotteesta, sen antamisesta ja tarkistamisesta. 75 §:ssä säädettäisiin ainoastaan eläkeotteesta. Eläkeotteen antamisesta säädettäisiin jatkossa uudessa 75 a §:ssä ja eläkeotteen tarkistamisesta uudessa

75 b §:ssä. Samalla vanhaan 75 §:ään ja uuteen 75 a ja 75 b §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännökset sähköisestä eläkeotteesta.

Eläkeote voitaisiin 75 §:n mukaan antaa joko kirjallisena tai sähköisenä. Uudessa 75 a §:ssä säädettäisiin tarkemmin eläkeotteen antamisesta. Sähköinen eläkeote korvaisi kirjallisen työeläkeotteen vain silloin, kun maatalousyrittäjä on nimenomaisesti valinnut sähköisen eläkeotteen kirjallisen työeläkeotteen sijaan. Maatalousyrittäjä voisi valita sähköisen eläkeotteen ilmoittamalla siitä eläkelaitokselle tämän tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa. Koska sähköinen eläkeote on milloin vain katsottavissa eläkelaitoksen tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa, eläkelaitoksen ei tarvitsisi ilmoittaa sähköisen eläkeotteen katsomismahdollisuudesta vuosittain. Sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä on vakuutettu otteen katsomishetkellä. Jos maatalousyrittäjä ei olisi eläkeotteen katsomishetkellä vakuutettu missään eläkelaitoksessa, sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä on ollut vakuutettuna viimeksi ennen eläkeotteen katsomishetkeä.

Sähköinen eläkeote sisältää salassa pidettäviä tietoja, joten maatalousyrittäjän olisi tunnistauduttava voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen. Tunnistautumisessa tulisi käyttää sellaista tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Tällä tarkoitettaisiin tunnistautumista Suomessa myönnettävän henkilökortin avulla tai muun muassa viranomaisten sähköisten asiointipalvelujen pääsyn valvonnassa yleisemminkin paljon käytettyjä pankkitunnisteita.

Sähköisen eläkeotteen valinta olisi voimassa toistaiseksi. Sähköisen eläkeotteen valinta säilyisi, vaikka maatalousyrittäjä lopettaisi maatalousyrittäjätoiminnan ja vakuuttava eläkelaitos vaihtuisi. Yksityisten alojen työeläkejärjestelmä vastaa kokonaisuudessaan siitä, että vakuutettu saa eläkeotteen mainitusta vaihtumisesta huolimatta.

Maatalousyrittäjä voisi kuitenkin perua sähköisen otteen valintansa milloin tahansa. Jos maatalousyrittäjä peruusi sähköisen eläkeotteen valinnan, hänelle lähetettäisiin kirjallinen ote seuraavan kalenterivuoden aikana.

Ehdotettavan uuden 75 a §:n mukaan eläkelaitokset ja Eläketurvakeskus varmistaisivat, että sähköisen eläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä käyttää sähköistä asiointipalvelua, jossa eläkeote on katsottavana. Jos maatalousyrittäjä ei kävisi katsomassa sähköistä eläkeotettaan neljään vuoteen, hänelle lähetettäisiin kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallinen eläkeote sisältää tiedot viideltä otteen lähettämistä vuodelta edeltävältä vuodelta. Siten kirjallisella eläkeotteella näkyisivät sähköisen eläkeotteen valintavuoden tiedot sekä tiedot neljältä se jälkeiseltä vuodelta. Kirjallinen eläkeote tulisi lähettää hyvissä ajoin, jotta maatalousyrittäjällä olisi aikaa reagoida otteella mahdollisesti oleviin puutteisiin. Näin varmistettaisiin, että maatalousyrittäjällä on ollut mahdollisuus tarkastaa eläkeotteensa tiedot ennen kuin ne ovat yli viisi vuotta vanhoja ja näyttötaakka niiden mahdollisesta korjaamistarpeesta siirtyy maatalousyrittäjälle.

Edellä mainittu viiden vuoden aika tulee sovellettavaksi vuoden 2013 alusta lukien. Vuonna 2009 lähetettävällä otteella on tiedot yhdeksältä eläkeotteen lähettämistä vuodelta edeltävältä vuodelta, vuonna 2010 kahdeksalta vuodelta, vuonna 2011 seitsemältä vuodelta ja vuonna 2012 kuudelta vuodelta. Eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää eläkeotteen tiedoissa mahdollisesti olevat puutteet ja virheet vastaavilta vuosilta.

Kirjallisen eläkeotteen lähettäisi se 75 a §:n 1 momentin mukaisesti määräytyvä eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä on vakuutettu sähköisen eläkeotteen valintavuotta seuraavan neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Kirjallista eläkeotetta ei kuitenkaan lähetettäisi maatalousyrittäjälle, joka olisi ennättänyt täyttää 68 vuotta ennen kirjallisen otteen lähettämistä, koska tämänikäiselle maatalousyrittäjälle, joka ei ole vielä eläkkeellä, lähetetään työeläkejärjestelmästä kehoitus hakea vanhuuseläkettä.

Uudessa 75 b §:ssä säädettäisiin eläkeotteen tarkistamisesta. Eläkeotteen tarkoituksena on ennen muuta, että eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen lisäksi maatalousyrittäjä voi valvoa, että hänen eläkkeeseen oikeutavaa työskentelyä sekä eläkkeeseen oikeutavia palkattomia aikoja koskevat tietonsa ovat oikein. Eläkelaitoksella on velvollisuus

selvittää eläkeotteella olevissa tiedoissa esiin tulevat puutteet ja virheet viideltä otteen antamisvuotta edeltävältä vuodelta. Sitä aikaisemmalta ajalta tiedoissa olevat puutteet tai virheet korjataan, jos maatalousyrittäjä esittää asiasta riidattoman selvityksen. Näyttövelvollisuus tietojen korjaamiseen tarvittavista seikoista siirtyy siis maatalousyrittäjälle viittä vuotta vanhemmista tiedoista. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös sähköisen eläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä tarkastaa eläkeotteensa tiedot määräajoin.

Jos maatalousyrittäjä havaitsisi puutteen tai virheen sähköisessä eläkeotteessaan, hänen tulisi ottaa yhteyttä sähköisen otteen antaneeseen eläkelaitokseen. Kun selvittävä puute tai virhe koskee eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen vakuuttamaa työskentelyä, tämä selvittää asian. Jos kyse on yli viisi vuotta vanhasta asiasta, maatalousyrittäjän tulee esittää asiasta riidaton selvitys.

Kun maatalousyrittäjän eläkeotteella havaitsema puute tai virhe on selvitetty, tiedot korjataan ansaintarekisteriin. Jos eläkelaitos ei päädy maatalousyrittäjän mielestä oikeaan ratkaisuun, maatalousyrittäjällä on oikeus saada asiasta muutoksenhakukelpoinen päätös. Päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on selvittänyt asian. Päätökseen maatalousyrittäjä voi hakea muutosta siten kuin lain 9 luvussa säädetään.

92 §. Eläkkeen maksaminen. Pääsääntö on, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajalle. Eläke voidaan maksaa muulle kuin eläkkeensaajalle silloin, kun eläke myönnetään takautuvasti ja eläkkeensaaja on saanut takautuvalta ajalta jonkin muun lain mukaista etuutta. Nämä tilanteet on pääsääntöisesti säännelty tämän lain 8 luvussa. Kyseisessä luvussa ei kuitenkaan ole säännelty tilannetta, jossa henkilö on saanut eräiden pitkäaikaisesti työttömänä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005; eläketukilaki) mukaista etuutta ja hänelle myönnetään samalta ajalta takautuvat tämän lain mukainen eläke. Eläketukilain mukaista tilannetta ei ole tarkoituksenmukaista säännellä tämän lain 8 luvussa, koska eläketukilaki koskee vain tiettyä ikäryhmää ja siten sen mukaiset tilanteet poistuvat aikanaan. Eläketukilain 15 §:n mukaan, jos eläketuen saajalle myönnetään takautuvasti eläkettä,

Kansaneläkelaitos voi periä samalta ajalta liikaa maksetun eläketuen määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä tai muusta etuudesta siten kuin kansaneläkelaisissa säädetään. Jotta tämän lain 92 § ei olisi ristiriidassa mainitun eläketukilain säännöksen kanssa, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa toisin säädetä.

1.6. Laki maatalousyrittäjän eläkelain voimaansapanosta

10 §. Edellä on ehdotettu maatalousyrittäjän eläkelain 75 § jaettavaksi kolmeen pykälään. Pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tästä johtuva muutos MYEL:n 75 §:n viittaukseen. Koska eläkeote voidaan ehdotuksen mukaan antaa sähköisenä vuodesta 2009 lukien, 3 momentin sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi sellaiseksi, että se sopii myös sähköisenä annettavaan eläkeotteeseen.

11 §. Pykälän viittaus MYEL:n 75 §:ään muutetaan viittaukseksi edellä ehdotettuun uuteen MYEL:n 75 b §:ään. Samalla korjattaisiin pykälään jääneet kirjoitusvirheet.

1.7. Merimieseläkelaki

3 §. Työeläkelait. Uusi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki on tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 2008. Lailla on korvattu aikaisempi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki. Pykälän 2 momentin 3 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

Uusi maakuntalaki eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa (ÅFS 54/2007) on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Lailla on kumottu aikaisempi vastaava laki. Pykälän 2 momentin 7 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

81, 81 a ja 81 b §. Voimassa oleva 81 § ehdotetaan jaettavaksi kolmeksi pykäläksi. 81 §:n edelle ehdotetaan lisättäväksi uusi väliotsikko työntekijän eläkeotteesta, sen anta-

misesta ja tarkistamisesta. 81 §:ssä säädettäisiin ainoastaan työntekijän eläkeotteesta. Eläkeotteen antamisesta säädettäisiin jatkossa uudessa 81 a §:ssä ja eläkeotteen tarkistamisesta uudessa 81 b §:ssä. Samalla vanhaan 81 §:ään ja uuteen 81 a ja 81 b §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännökset sähköisestä eläkeotteesta.

Työntekijän eläkeote voitaisiin 81 §:n mukaan antaa joko kirjallisena tai sähköisenä. Uudessa 81 a §:ssä säädettäisiin tarkemmin eläkeotteen antamisesta. Sähköinen eläkeote korvaisi kirjallisen eläkeotteen vain silloin, kun työntekijä on nimenomaisesti valinnut sähköisen eläkeotteen kirjallisen eläkeotteen sijaan. Työntekijä voisi valita sähköisen eläkeotteen ilmoittamalla siitä eläkelaitokselle tämän tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa. Koska sähköinen eläkeote on työntekijän milloin vain katsottavissa eläkelaitoksen tarjoamassa sähköisessä asiointipalvelussa, eläkelaitoksen ei tarvitsisi ilmoittaa sähköisen eläkeotteen katsomismahdollisuudesta työntekijälle vuosittain. Sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos, jossa työntekijä on vakuutettu otteen katsomishetkellä. Jos työntekijä ei olisi eläkeotteen katsomishetkellä vakuutettu missään eläkelaitoksessa, sähköisen eläkeotteen antaisi eläkelaitos, jossa työntekijä on ollut vakuutettuna viimeksi ennen eläkeotteen katsomishetkeä.

Sähköinen eläkeote sisältää salassa pidettäviä tietoja, joten työntekijän olisi tunnistauduttava voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen. Tunnistautumisessa tulisi käyttää sellaista tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen. Tällä tarkoitettaisiin tunnistautumista Suomessa myönnettävän henkilökortin avulla tai muun muassa viranomaisten sähköisten asiointipalvelujen pääsyn valvonnassa yleisemminkin paljon käytettyjä pankkitunnisteita.

Sähköisen eläkeotteen valinta olisi voimassa toistaiseksi. Sähköisen eläkeotteen valinta säilyisi, vaikka työntekijän vakuuttava eläkelaitos vaihtuisi. Yksityisten alojen työeläkejärjestelmä vastaa kokonaisuudessaan siitä, että työntekijä saa eläkeotteen mainitusta vaihtumisesta huolimatta.

Sähköisen eläkeotteen valinnan voisi kuitenkin milloin tahansa perua. Jos työntekijä peruisi sähköisen eläkeotteen valinnan, hä-

nelle lähetettäisiin kirjallinen ote seuraavan kalenterivuoden aikana.

Ehdotettavan uuden 81 a §:n mukaan eläkelaitokset ja Eläketurvakeskus varmistaisivat, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköistä asiointipalvelua, jossa eläkeote on katsottavana. Jos työntekijä ei kävisi katsomassa sähköistä eläkeotettaan neljään vuoteen, työntekijälle lähetettäisiin kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana. Kirjallinen eläkeote sisältää tiedot viideltä otteen lähettämisvuotta edeltävältä vuodelta. Siten kirjallisella eläkeotteella näkyisivät sähköisen otteen valintavuoden tiedot sekä tiedot neljältä sen jälkeiseltä vuodelta. Kirjallinen eläkeote tulisi lähettää hyvissä ajoin, jotta työntekijällä olisi aikaa reagoida otteella mahdollisesti oleviin puutteisiin. Näin varmistettaisiin, että työntekijällä on ollut mahdollisuus tarkastaa eläkeotteensa tiedot ennen kuin ne ovat yli viisi vuotta vanhoja ja näyttötaakka niiden mahdollisesta korjaamistarpeesta siirtyy työntekijälle.

Edellä mainittu viiden vuoden aika tulee sovellettavaksi vuoden 2013 alusta lukien. Vuonna 2009 lähetettävällä otteella on tiedot yhdeksältä eläkeotteen lähettämisvuotta edeltävältä vuodelta, vuonna 2010 kahdeksalta vuodelta, vuonna 2011 seitsemältä vuodelta ja vuonna 2012 kuudelta vuodelta. Eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää eläkeotteen tiedoissa mahdollisesti olevat puutteet ja virheet vastaavilta vuosilta.

Kirjallisen eläkeotteen lähettäisi eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijä on vakuutettu sähköisen eläkeotteen valintavuotta seuraavan neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Kirjallista eläkeotetta ei kuitenkaan lähetettäisi työntekijälle, joka olisi ennättänyt täyttää 68 vuotta ennen kirjallisen otteen lähettämistä, koska tämänikäiselle työntekijälle, joka ei ole vielä eläkkeellä, lähetetään työeläkejärjestelmästä kehoitus hakea vanhuuseläkettä.

Uudessa 81 b §:ssä säädettäisiin eläkeotteen tarkistamisesta. Eläkeotteen tarkoituksena on ennen muuta, että eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen lisäksi työntekijä voi valvoa, että hänen eläkkeeseen oikeuttavaa työskentelyä sekä eläkkeeseen oikeuttavia palkattomia aikoja koskevat tietonsa ovat oi-

kein. Eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää eläkeotteella olevissa tiedoissa esiin tulevat puutteet ja virheet viideltä otteen antamisvuotta edeltävältä vuodelta. Sitä aikaisemmalta ajalta tiedoissa olevat puutteet tai virheet korjataan, jos työntekijä esittää asiasta riidattoman selvityksen. Näyttövelvollisuus tietojen korjaamiseen tarvittavista seikoista siirtyy siis työntekijälle viittä vuotta vanhemmista tiedoista. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä tarkastaa eläkeotteensa tiedot määräajoin.

Jos työntekijä havaitsisi puutteen tai virheen sähköisessä eläkeotteessaan, hänen tulisi ottaa yhteyttä sähköisen otteen antaneeseen eläkelaitokseen. Kun selvittävä puute tai virhe koskee eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen vakuuttamaa työskentelyä, tämä selvittää asian. Jos kyse on yli viisi vuotta vanhasta asiasta, työntekijän tulee esittää asiasta riidaton selvitys. Jos selvittävä puute tai virhe koskee muun kuin eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen vakuuttamaa työskentelyä, asian selvittää vuoden 2012 loppuun saakka voimassa olevan työntekijän eläkelain voimaannanolain 8 §:n 5 momentin mukaan se eläkelaitos, jonka vakuuttamaa työskentelyä selvityksen kohteena oleva asia koskee. Tällaisessa tapauksessa sähköisen eläkeotteen antanut eläkelaitos ohjaa työntekijän ottamaan yhteyttä oikeaan eläkelaitokseen.

Kun työntekijän eläkeotteella havaitsema puute tai virhe on selvitetty, tiedot korjataan ansaintarekisteriin. Jos eläkelaitos ei päädy työntekijän mielestä oikeaan ratkaisuun, työntekijällä on oikeus saada asiasta muutoksenhakukelpoinen päätös. Päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on selvittänyt asian. Päätökseen työntekijä voi hakea muutosta siten kuin lain 9 luvussa säädetään.

Jos työntekijällä ei ole ansaintarekisterin mukaan eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita lainkaan, eläkeotteen antaa Eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen antamalla otteella on tiedot eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevista tuloista etuuslajeittain sekä peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavalta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon

tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan, jos henkilöllä on tällaisia kausia. Eläkeote annetaan myös silloin, kun henkilöllä ei ole lainkaan edellä mainittuja etuustietoja tai vakuutettuja työansioita, koska vakuutettujen ansiotietojen puuttuminen otteelta voi johtua siitä, ettei työnantaja ole hoitanut lakisääteistä velvollisuuttaan järjestää työntekijän työeläketurvaa.

Jos työntekijä valitsisi sähköisen eläkeotteen, myös sähköisen otteen antaisi Eläketurvakeskus. Tällöin sähköinen eläkeote olisi työntekijän katsottavissa työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä työeläke.fi-palvelussa. Eläketurvakeskus myös varmistaisi samalla tavalla kuin eläkelaitos sen, että työntekijä käy katsomassa sähköistä eläkeotettaan. Jos työntekijä ei kävisi katsomassa sähköistä eläkeotettaan neljään vuoteen, Eläketurvakeskus lähettäisi työntekijälle seuraavana vuonna kirjallisen otteen.

109 §. Eläkkeen maksaminen. Pääsääntö on, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajalle. Eläke voidaan maksaa muulle kuin eläkkeensaajalle silloin, kun eläke myönnetään takautuvasti ja eläkkeensaaja on saanut takautuvalta ajalta jonkin muun lain mukaista etuutta. Nämä tilanteet on pääsääntöisesti säännelty tämän lain 8 luvussa. Kyseisessä luvussa ei kuitenkaan ole säännelty tilannetta, jossa henkilö on saanut eräiden pitkäaikaisesti työttömänä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005; eläketukilaki) mukaista etuutta ja hänelle myönnetään samalta ajalta takautuvat tämän lain mukainen eläke. Eläketukilain mukaista tilannetta ei ole tarkoituksenmukaista säännellä tämän lain 8 luvussa, koska eläketukilaki koskee vain tiettyä ikäryhmää ja siten sen mukaiset tilanteet poistuvat aikanaan. Eläketukilain 15 §:n mukaan, jos eläketuen saajalle myönnetään takautuvasti eläkettä, Kansaneläkelaitos voi periä samalta ajalta liikaa maksetun eläketuen määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä tai muusta etuudesta siten kuin kansaneläkelaiissa säädetään. Jotta tämän lain 109 § ei olisi ristiriidassa mainitun eläketukilain säännöksen kanssa, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa toisin säädetä.

120 §. *Eläkkeen maksamisjärjestys.* Uusi ulosottoakaari on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Sillä on kumottu ulosotto-laki. Pykälän 12 kohdan lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

148 §. *Eläkevakuutusmaksun vanhentuminen.* Edellä on ehdotettu uutta 81 b §:ää. Pykälän 2 momentin viittaus 81 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 81 b §:ään.

224 §. *Ajanjaksojen pituuksien laskeminen.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärää kuukausiksi muunnettaessa huomioidaan kalenterivuotta kohden kuitenkin enintään 360 päivää. Toistuvissa määräaikaissa työsuhteissa olevien työntekijöiden kohdalla 9 §:ssä tarkoitettuja päiviä saattaa kertyä kalenterivuotta kohden enemmän kuin 360, mikä johtaisi ylikompensatioon eläkeikää laskettaessa ellei huomioon otettavien päivien lukumäärää rajoitettaisi kalenterivuotta kohden 360:een.

228 §. *Asiakirjojen säilyttäminen.* Eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvien asiakirjojen säilytysaikoja ehdotetaan muutettavaksi. Säilytysajat määriteltäisiin erikseen eri asiakirjaryhmille niiden käyttötärpeen mukaan.

Vakuuttamiseen liittyviä asiakirjoja tarvitaan pääsääntöisesti vakuutuksen voimassaoloajan. Asiakirjoja tulee kuitenkin säilyttää vakuutuksen voimassaoloajan jälkeenkin, jotta niihin mahdollisesti liittyvät epäselvyyden ennätetään korjata. Sen vuoksi ehdotetaan, että vakuuttamiseen liittyvät asiakirjat tulisi säilyttää vakuutuksen voimassaoloajan ja sen jälkeiset kymmenen vuotta. Siltä osin kuin vakuuttamiseen liittyvällä asiakirjalla on yhtymäkohtia eläkeasiaan, se tulisi säilyttää saman aikaa kuin eläkeasiaan liittyvät asiakirjat.

Omaan työskentelyyn perustuviin eläkeasioihin liittyviä asiakirjoja tarvitaan niin pitkään kuin vakuutetulla on mahdollisuus saada eläkettä. Perhe-eläkkeeseen liittyviä asiakirjoja puolestaan tarvitaan niin pitkään kuin perhe-eläkettä maksetaan viimeiselle edunsaajalle. Sen jälkeen kun eläkeoikeutta ei enää ole, eläkkeeseen liittyvä asiakirjoja ei enää tarvita. Tämän vuoksi ehdotetaan, että eläkeasioihin liittyvien asiakirjojen säilytysaika määritellään vakuutetun elinajan perus-

teella niin, että asiakirjat tulee säilyttää vakuutetun kuoleman jälkeen vielä viiden kalenterivuoden ajan. Viiden vuoden aikana vakuutetun eläkkeeseen mahdollisesti liittyvät muutoksenhakuasiat on ratkaistu ja mahdolliset perhe-eläkkeet haettu. Jos vakuutetun jälkeen haetaan perhe-eläkettä, asiakirjat muuttuvat tarpeellisilta osin perhe-eläkeasiaan liittyviksi asiakirjoiksi. Perhe-eläkeasiaan liittyviä asiakirjoja tulisi säilyttää perhe-eläkkeen maksussa oloajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Koska säilytysaika ehdotetaan muutettavaksi määräytymään asiakirjan todellisen käyttötärpeen perusteella, voimassa olevan 228 §:n 2 momentissa olevaa yleistä säännöstä siitä, mistä säilytysajan katsotaan alkavan, ei tarvita. Muutoksenhakuasteista palautuvien asiakirjojen säilytysaika on kuitenkin sidottu tiettyyn vuosimäärään, joten näiden tietojen osalta säilytysaika alkaisi siitä, kun ne ovat palautuneet eläkelaitokseen tai Eläketurvakeskukseen muutoksenhakuasteesta. Tästä säädettäisiin 1 momentin 5 kohdassa.

Voimassa olevassa 228 §:n 3 momentissa on asetuksenantovaltuus, jonka mukaan Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää sellaisesta asiakirjojen ja tietojen tallennusmenetelmästä, jolla luotettavasti säilytetään asiakirjojen ja tietojen asiasisältö. Tällä tavoin tallennettuina niiden katsotaan vastaavan alkuperäistä, jollei muuta näytetä. Sosiaali- ja terveysministeriö ei ole antanut tällaista asetusta eikä asetusta tietojen tallennusmenetelmästä ole tekniikan jatkuvasti kehittyessä näillä näkymin tarkoituksenmukaisesti antaa. Sen vuoksi säännös ehdotetaan poistettavaksi.

1.8. Laki merimieseläkelain voimaantamasta

4 §. Pykälään ehdotetaan palautettavaksi 4 momentti, joka virheellisesti poistettiin lainmuutoksen (1169/2007) yhteydessä. Siten nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi. Edellä on ehdotettu merimieseläkelain 81 § jaettavaksi kolmeen pykälään. Pykälän 2 ja 3 momenttiin, uuteen 4 momenttiin ja 5 momentiksi siirtyneeseen entiseen 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tästä johtuva muutos MEL:n 81 §:n viittaukseen. Koska eläkeote

voidaan ehdotuksen mukaan antaa sähköisenä vuodesta 2009 lukien, 3 momentin ja 5 momentin sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi sellaiseksi, että se sopii myös sähköisenä annettavaan eläkeotteeseen.

5 §. Pykälän viittaus MEL:n 81 §:ään muutetaan viittaukseksi edellä ehdotettuun uuteen MEL:n 81 b §:ään.

2. Voimaantulo

Lait tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Työntekijä voisi valita sähköisen

eläkeotteen jo vuoden 2008 aikana. Tällöin hän saisi eläkeotteen sähköisenä vuodesta 2009 lukien. Työntekijän eläkelain 218 §:ää ja merimieseläkelain 228 §:ää sovellettaisiin lain voimaantullessa eläkelaitoksessa, eläkekassassa ja Eläketurvakeskuksessa säilyttävinä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäviksi tuleviin asiakirjoihin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työntekijän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta, 4 §:n 3 momentti, 75 §, 112 §:n 1 momentti, 123 §:n 12 kohta, 149 §, 158 §:n 2 momentti sekä 218 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta laissa 1274/2006 ja 158 §:n 2 momentti laissa 1164/2007 ja *lisätään* 4 §:ään uusi 4 momentti, 75 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 75 a ja 75 b § seuraavasti:

3 §

Työeläkelait

 Julkisten alojen työeläkelakeja ovat:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 54/2007).

4 §

Työsuhde

 Laki ei koske:

1) työntekijää, jolle työnantaja maksaa tässä laissa tarkoitettua työansiota kalenterikauden aikana yhteensä vähemmän kuin 41,89 euroa;

2) työntekijää, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella; eikä

3) työntekijää, jonka ulkomainen työnantaja lähettää Suomeen työhön ja jonka työskentely Suomessa tämän työnantajan palveluksessa kestää enintään kaksi vuotta.

Jos 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella tai jos työntekijä kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen välittömästi ennen Suomessa työskentelyn alkamista, häneen sovelletaan kuitenkin tätä lakia.

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Työntekijän eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työntekijänsijain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämistä edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvalista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipal-

velua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on työntekijän vaatimuksesta selvittävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 75 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 75 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus

myös selvittää 75 §:n 2 ja 3 kohdissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

112 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimieliöllä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaan;

149 §

Ulkomaisen työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttamisen edellytykset

Eläketurvakeskus voi hakemuksesta vapauttaa ulkomaisen työnantajan velvollisuudesta järjestää tämän lain mukainen eläketurva 4 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle työntekijälle, jonka tämä työnantaja lähettää Suomeen työhön yli kahdeksi vuodeksi tai

jonka työskentely lähetettynä työntekijänä Suomessa jatkuu ennalta arvaamattomista syistä yli kaksi vuotta. Edellytyksenä vapauttamiselle on, että työnantaja on järjestänyt lähettämälleen työntekijälle Suomessa tehtävän työn ajalta eläketurvan. Työnantajan on esitettävä selvitys eläketurvan järjestämisestä. Vapautus myönnetään enintään viideksi vuodeksi Suomessa työskentelyn alkamisesta.

158 §

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 75 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkelaitoksen on määrättävä näiden työansioiden perusteella työeläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseisen työsuhteen työeläkevakuutusmaksu olisi vakuutusehtojen mukaan erääntynyt maksettavaksi. Tilapäisen työnantajan työeläkevakuutusmaksu on kuitenkin määrättävä kymmenen vuoden kuluessa palkanmaksuvuotta seuraavan vuoden alusta.

218 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on säilytettävä:

1) vakuutushakemus, vakuutuskirja ja vakuutus sopimus sekä vakuuttamisen, vakuutuksen hoidon ja vakuutusmaksun määräämisen kannalta muut tarpeelliset asiakirjat vakuutuksen voimassaoloajan ja kymmenen sen jälkeistä kalenterivuotta;

2) eläke- tai kuntoutusasiaan liittyvä hakemus, lääkärinlausunto, kuntoutussuunnitelma ja muut kuntoutusta tai eläkkeenhakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä tai kuntouttamismahdollisuuksia koskevat asiakirjat, muut eläke- tai kuntoutusetuuden myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä eläke- tai kuntoutusasiaa koskeva päätös ja laskelma vakuutetun elossaoloajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

3) perhe-eläkkeen myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä perhe-eläkettä koskeva päätös ja laskelma perhe-eläkkeen maksuajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta; ja

5) valitusasiaa koskevat asiakirjat 50 vuotta, jollei niitä ole 1—4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa; valitusasiaa kos-

kevien asiakirjojen säilytysaika alkaa siitä, kun ne ovat palautuneet eläkelaitokseen tai Eläketurvakeskukseen muutoksenhakuasteesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Lain 4 §:n 3 momentin 3 kohtaa ja 4 momenttia sekä 149 §:ää sovelletaan ulkomailta lähetettyyn työntekijään, jonka työskentely Suomessa alkaa 1 päivänä tammikuuta 2009 tai sen jälkeen.

Lain 218 §:ää sovelletaan lain voimaan tullessa eläkelaitoksessa tai Eläketurvakeskuksessa säilytettävänä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäväksi tuleviin asiakirjoihin.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki**työntekijän eläkelain voimaanpanolain 8 ja 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 8 §:n 2—5 momentti ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 5 momentti laissa 1165/2007, seuraavasti:

8 §

Työntekijän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Jos työntekijän eläkelain 75 b §:n 2 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista niiden ansaintavuonna voimassa olleiden työsuhde-eläkelakien mukaisesti. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta 2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 26 §:n 2 momentin mukaisesti.

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityis-

ten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

9 §

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentin, 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

3.

Laki**yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 34 §:n
 1 momentin 3 kohta, 69 § ja 97 §:n 1 momentti sekä
lisätään 69 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 69 a ja 69 b § seuraavasti:

34 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Yrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

69 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää yrittäjälle eläkelaitos, jossa yrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan lopettamisen jälkeen vakuutettu muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää sanotun lain mukainen viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaiissa säädettyjen tietojen lisäksi tiedot tämän lain mukaisesta yrittäjätoiminnasta. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan rinnalla vakuutettu työntekijän eläkelain mukaan, otteen lähettää yrittäjän vakuuttanut eläkelaitos. Sähköisen eläkeotteen yrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa yrittäjä oli vakuutettu sähkö-

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

69 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle yrittäjälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava yrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

köisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos yrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen yrittäjän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut yrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos yrittäjä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa yrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä yrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

69 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos yrittäjä toteaa 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on yrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot sekä alle kolmi-vuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansiaina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 7 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

97 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

4.

Laki**yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1273/2006) 11 §:n 2 ja 3 momentti sekä 12 § seuraavasti:

11 §

Yrittäjän eläkelain 69 §:ssä ja 69 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Lain 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

12 §

Yrittäjän eläkelain 69 b §:n 1 ja 2 momentissa, 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

5.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 75 § ja 92 §:n 1 momentti ja
lisätään 75 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 75 a ja 75 b § seuraavasti:

48 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle maatalousyrittäjälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava maatalousyrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjälle eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos maatalousyrittäjä oli vakuutettu myös muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjän sanotun eläkelain mukaan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaiissa säädettyjen tietojen lisäksi myös tiedot tämän lain mukaisesta maatalousyrittäjätoiminnasta. Sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos maatalousyrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos maatalousyrittäjä ei kirjautu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä maatalousyrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos maatalousyrittäjä toteaa 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on maatalousyrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohdalla voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansiolina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeutensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

92 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2009.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

6.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1281/2006) 10 §:n 2 ja 3 momentti sekä 11 § seuraavasti:

10 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä, 75 b §:n 1 ja 2 momentissa, 100 §:ssä sekä 101 §:n 4 momentissa tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

7.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta ja 81 § sekä 109 §:n 1 momentti, 120 §:n 12 kohta, 148 §:n 2 momentti, 224 §:n 2 momentti sekä 228 §, sellaisena kuin niistä on 148 §:n 2 momentti laissa 1168/2007, ja *lisätään* 81 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 81 a ja 81 b § seuraavasti:

3 §

Työeläkelait

 Julkisten alojen työeläkelajeja ovat:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annetun maakuntalaki (ÅFS 54/2007).

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

81 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

81 §

Työntekijän eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkekassan tai muun yksityisten alojen eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

81 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, eläkekassan on otteen antaneena eläkelaitoksena työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa ei ole velvollinen selvittämään näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työan-

sioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 81 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 81 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus myös selvittää 81 §:n 2 ja 3 kohdissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa eläkekassa tai muu otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

109 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

120 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaan;

148 §

Eläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 81 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tai muulla perusteella kautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkekassan on määrättävä näiden työansioiden perusteella eläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa 142 §:n 2 momentin mukaisesta eläkevakuutusmaksun eräpäivästä.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Ajanjakson pituus ja 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. Kalenterivuotta kohden otetaan huomioon enintään 360 päivää. Jos 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärää kuukausiksi muunnettaessa täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisi toista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

228 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkekassan on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, eläkekassan on säilytettävä:

1) vakuutuksen voimassaoloa ja päättymistä koskevat asiakirjat sekä vakuuttamisen,

vakuutuksen hoidon ja vakuutusmaksun määräämisen kannalta muut tarpeelliset asiakirjat vakuutuksen voimassaoloajan ja kymmenen sen jälkeistä kalenterivuotta;

2) eläke- tai kuntoutusasiaan liittyvä hakemus, lääkärinlausunto, kuntoutussuunnitelma ja muut kuntoutusta tai eläkkeenhakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä tai kuntouttamismahdollisuuksia koskevat asiakirjat, muut eläke- tai kuntoutusetuuden myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä eläke- tai kuntoutusasia koskeva päätös ja laskelma vakuutetun elossaoloajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

3) perhe-eläkkeen myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä perhe-eläkettä koskeva päätös ja laskelma perhe-eläkkeen maksuajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta; ja

5) valitusasiaa koskevat asiakirjat 50 vuotta, jollei niitä ole 1—4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa; valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilytysaika alkaa siitä, kun ne ovat palautuneet eläkekassaan muutoksenhakuasteesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Lain 228 §:ää sovelletaan lain voimaantullessa eläkekassassa säilytettävänä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäväksi tuleviin asiakirjoihin.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

8.

Laki**merimieseläkelain voimaanpanosta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1291/2006) 4 ja 5 §, sellaisena kuin niistä 4 § on osaksi laissa 1169/2007, seuraavasti:

4 §

Uuden lain 81 §:ssä tarkoitettu eläkeote lähetetään työntekijälle ensimmäisen kerran viimeistään vuonna 2008. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada pyynnöstä tieto rekisteröidyistä työansioistaan jo vuonna 2007.

Uuden lain 81 §:ssä ja 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuskista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Jos uuden lain 81 b §:n 2 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista vanhan lain mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa ansioiden ansaintavuonna. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän

riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta 2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 20 §:n 2 momentin mukaisesti.

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

5 §

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentin, 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa

otetaan huomioon myös ennen uuden lain
voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2009.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta, 4 §:n 3 momentti, 75 §, 112 §:n 1 momentti, 123 §:n 12 kohta, 149 §, 158 §:n 2 momentti sekä 218 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta laissa 1274/2006 ja 158 §:n 2 momentti laissa 1164/2007 ja *lisätään* 4 §:ään uusi 4 momentti, 75 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 75 a ja 75 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Työeläkelait

 Julkisten alojen työeläkelakeja ovat

 3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (298/1966) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki (258/1970);

 7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 4/1997).

4 §

Työsuhde

 Laki ei koske työntekijää:

Ehdotus

3 §

Työeläkelait

 Julkisten alojen työeläkelakeja ovat:

 3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

 7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 54/2007).

4 §

Työsuhde

 Laki ei koske:

1) jolle työnantaja maksaa tässä laissa tarkoitettua työansiota kalenterikuukauden aikana yhteensä vähemmän kuin 41,89 euroa; tai

2) johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

1) *työntekijää*, jolle työnantaja maksaa tässä laissa tarkoitettua työansiota kalenterikuukauden aikana yhteensä vähemmän kuin 41,89 euroa;

2) *työntekijää*, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella; *eikä*

3) *työntekijää, jonka ulkomainen työnantaja lähettää Suomeen työhön ja jonka työskentely Suomessa tämän työnantajan palveluksessa kestää enintään kaksi vuotta.*

Jos 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella tai jos työntekijä kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen välittömästi ennen Suomessa työskentelyn alkamista, häneen sovelletaan kuitenkin tätä lakia.

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Työntekijän eläkeote ja sen tarkistaminen

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle lähetetään vuosittain työntekijän eläkeote, jossa ilmoitetaan:

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

75 §

Työntekijän eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle *annetaan hänen eläkevakuutuksista* ansioistaan vuosittain työntekijän eläkeote. *Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:*

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkeote sisältää 1 momentin 1—3 kohdissa tarkoitetut tiedot viideltä tiedon lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta. Otteen lähettää työntekijälle eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhde on vakuutettu otteen lähettämistä edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Jos työntekijä toteaa 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen toimittaneen eläkelaitoksen on työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin 2 momentissa tarkoitettua viideltä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää tiedon 1 momentin 2 ja 3 kohdissa tarkoitetuista etuuksista ja tarvittaessa selvittää tietojen oikeellisuuden 3 ja 4 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen toimittanut eläkelaitos tai 5 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 3 ja 4 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan,

4) otteen *antamisvuotta edeltäneen* vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

päätöksen myös 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja tietoista antaa Eläketurvakeskus.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjauduttava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen *antaneen* eläkelaitoksen on työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole vel-

vollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 75 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 75 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus myös selvittää 75 §:n 2 ja 3 kohdissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

112 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa muuta säädetä.

112 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa *tai muussa laissa* muuta säädetä.

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:n mukaan;

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle *ulosottokaaren* (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaan;

149 §

Ulkomaisen työnantajan vapauttaminen vakuuttamisvelvollisuudesta

Eläketurvakeskus voi hakemuksesta vapauttaa ulkomaisen työnantajan velvollisuudesta järjestää tämän lain mukainen eläketurva työntekijälle, jonka tämä työnantaja lähettää Suomeen työhön. Edellytyksenä vapautukselle on, että työnantaja on velvollinen järjestämään lähettämälleen työntekijälle Suomessa tehtävän työn ajalta *kohtuullisen* eläketurvan *toisessa valtiossa. Kohutuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon eläketurvan sisältö, kuten myönnettävät eläke-etuudet ja niiden taso, sekä eläkeoikeuden ja eläkkeiden arvon säilyminen.* Työnantajan on esitettävä selvitys näistä seikoista. Vapautus myönnetään enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

149 §

*Ulkomaisen työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta **vapauttamisen edellytykset***

Eläketurvakeskus voi hakemuksesta vapauttaa ulkomaisen työnantajan velvollisuudesta järjestää tämän lain mukainen eläketurva *4 §:n 3 momentin 3 kohdassa* tarkoitetulle työntekijälle, jonka tämä työnantaja lähettää Suomeen työhön *yli kahdeksi vuodeksi tai jonka työskentely lähetettynä työntekijänä Suomessa jatkuu ennalta arvaamattomista syistä yli kaksi vuotta.* Edellytyksenä *vapauttamiselle* on, että työnantaja on *järjestänyt* lähettämälleen työntekijälle Suomessa tehtävän työn ajalta eläketurvan. Työnantajan on esitettävä selvitys *eläketurvan järjestämisestä.* Vapautus myönnetään enintään *viideksi* vuodeksi *Suomessa työskentelyn alkamisesta.*

158 §

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 75 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkelaitoksen on määrättävä näiden työansioiden perusteella työeläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseisen työsuhteen työeläkevakuutusmaksu olisi vakuutusehtojen mukaan erääntynyt maksettavaksi. Tilapäisen työnantajan työeläkevakuutusmaksu on kuitenkin määrättävä kymmenen vuoden kuluessa palkanmaksu- vuotta seuraavan vuoden alusta lukien.

218 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi mainittuja asiakirjoja pysyvästi, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on säilytettävä:

1) vakuutushakemus, vakuutuskirja, vakuutuksen irtisanomisilmoitus ja muut niihin rinnastettavat vakuutuksen voimassaoloa ja päättymistä koskevat asiakirjat ja tiedot, eläkehakemus, lääkärinlausunnot ja -kannanotot ja muut eläkkeensaajan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä, kuntouttamismahdollisuuksia sekä maksettuja ja eväytyjä etuuksia koskevat lausunnot, tutkimustulokset, selvitykset ja muut niihin rinnastettavat asiakirjat ja tiedot, eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen vaikuttavat tulotiedot sekä eläkelaitoksen eläkettä koskevat päätökset sadan vuoden ajan;

2) valitusasiaa koskevat asiakirjat 50 vuoden ajan, jollei niitä ole edellä 1 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa;

158 §

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 75 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkelaitoksen on määrättävä näiden työansioiden perusteella työeläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseisen työsuhteen työeläkevakuutusmaksu olisi vakuutusehtojen mukaan erääntynyt maksettavaksi. Tilapäisen työnantajan työeläkevakuutusmaksu on kuitenkin määrättävä kymmenen vuoden kuluessa palkanmaksu- vuotta seuraavan vuoden alusta.

218 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on säilytettävä:

1) vakuutushakemus, vakuutuskirja ja vakuutussopimus sekä vakuuttamisen, vakuutuksen hoidon ja vakuutusmaksun määräämisen kannalta muut tarpeelliset asiakirjat vakuutuksen voimassaoloajan ja kymmenen sen jälkeistä kalenterivuotta;

2) eläke- tai kuntoutusasiaan liittyvä hakemus, lääkärinlausunto, kuntoutussuunnitelma ja muut kuntoutusta tai eläkkeenhakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä tai kuntouttamismahdollisuuksia koskevat asiakirjat, muut eläke- tai kuntoutusetuuden myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä eläke- tai kuntoutusasiaa koskeva päätös ja laskelma vakuutetun elossaoloajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

3) asiakirjat, jotka koskevat työnantajan yritystoiminnan omistussuhteita, vakuutusmaksun määräämiseen tarvittavia työntekijöiden palkkatietoja, työnantajan työkyvyttömyyseläketilastoja, vakuutusmaksulaskelmia ja -perusteita, vakuutusmaksun perintää, etuuksien maksamiskieltoa koskevia viranomaisten ja vakuutuslaitosten ilmoituksia, vakuutuslaitosten takautumisoikeutta sekä sovittua vuosityöansiota varten saatuja vakuutuksenottajien verotietoja 10 vuoden ajan;

4) muut tämän lain mukaista toimintaa koskevat asiakirjat kuuden vuoden ajan.

Asiakirjojen ja tietojen säilytysaika alkaa siitä, kun vakuutus- tai eläkehakemus on saapunut eläkelaitokseen tai kun asia on muulla tavoin tullut eläkelaitoksessa tai Eläketurvakeskuksessa vireille.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää sellaisesta asiakirjojen ja tietojen tallennusmenetelmästä, jolla luotettavasti säilytetään asiakirjojen ja tietojen asiasisältö. Tällä tavoin tallennettuina niiden katsotaan vastaavan alkuperäisiä, jollei muuta näytetä.

3) *perhe-eläkkeen myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä perhe-eläkettä koskeva päätös ja laskelma perhe-eläkkeen maksuajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;*

4) *vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta; ja*

5) *valitusasiaa koskevat asiakirjat 50 vuotta, jollei niitä ole 1—4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa; valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilytysaika alkaa siitä, kun ne ovat palautuneet eläkelaitokseen tai Eläketurvakeskukseen muutoksenhakuasteesta.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Lain 4 §:n 3 momentin 3 kohtaa ja 4 momenttia sekä 149 §:ää sovelletaan ulkomailta lähetettyyn työntekijään, jonka työskentely Suomessa alkaa 1 päivänä tammikuuta 2009 tai sen jälkeen.

Lain 218 §:ää sovelletaan lain voimaan tullessa eläkelaitoksessa tai Eläketurvakeskuksessa säilytettävänä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäväksi tuleviin asiakirjoihin.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki**työntekijän eläkelain voimaanpanolain 8 ja 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 8 §:n 2—5 momentti ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 5 momentti laissa 1165/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Työntekijän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 lähetettävällä työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen lähettämistä edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005 lukien.

Jos työntekijän eläkelain 75 §:n 4 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista niiden ansaintavuonna voimassa olevien työsuhde-eläkelakien mukaisesti. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta 2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 26 §:n 2 momentin mukaisesti.

Ehdotus

8 §

Työntekijän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 *annettavalla* työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen *antamista* edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen *antamista* edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Jos työntekijän eläkelain 75 b §:n 2 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista niiden ansaintavuonna voimassa olleiden työsuhde-eläkelakien mukaisesti. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta 2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 26 §:n 2 momentin mukaisesti.

Työntekijän eläkelain 75 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua eläkeotteen toimittaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen toimittanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

9 §

Työntekijän eläkelain 75 §:n 3 ja 4 momentin, 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin ja taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta lukien.

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisien työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

9 §

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentin, 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

3.

Laki**yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 34 §:n
 1 momentin 3 kohta, 69 § ja 97 §:n 1 momentti sekä
lisätään 69 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 69 a ja 69 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

34 §

*Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työ-
 eläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen
 perusteella*

Yrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

 3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

69 §

Eläkeote ja sen tarkistaminen

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle yrittäjälle lähetetään vuosittain eläkeote, jossa ilmoitetaan:

Ehdotus

34 §

*Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työ-
 eläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen
 perusteella*

Yrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

 3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

69 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle yrittäjälle *annetaan hänen eläkevakuute-
 tuista ansioistaan* vuosittain eläkeote. *Elä-
 keote voidaan antaa kirjallisena tai sähköi-
 senä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä ot-
 teen antamisvuotta edeltäneeltä kalenteri-
 vuodelta:*

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeutettava yrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkeote sisältää 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetut tiedot viideltä tiedon lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta. Otteen lähettää yrittäjälle eläkelaitos, jossa yrittäjä on vakuutettu otteen lähettämistä edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos yrittäjä on yrittäjätoiminnan lopettamisen jälkeen vakuutettu muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää sanotun lain mukainen viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaiissa säädettyjen tietojen lisäksi myös tiedot tämän lain mukaisesta yrittäjätoiminnasta. Jos yrittäjä on yrittäjätoiminnan rinnalla vakuutettu työntekijän eläkelain mukaan, otteen lähettää yrittäjän vakuuttanut eläkelaitos.

Jos yrittäjä toteaa 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen toimittaneen eläkelaitoksen on yrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin 2 momentissa tarkoitulta viideltä kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava yrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen *antamisvuotta edeltäneen* vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada päätös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen toimittanut eläkelaitos. Jos 3 ja 4 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 7 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja tietoja antaa Eläketurvakeskus.

69 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää yrittäjälle eläkelaitos, jossa yrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan lopettamisen jälkeen vakuutettu muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää sanotun lain mukainen viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaiissa säädettyjen tietojen lisäksi tiedot tämän lain mukaisesta yrittäjätoiminnasta. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan rinnalla vakuutettu työntekijän eläkelain mukaan, otteen lähettää yrittäjän vakuuttanut eläkelaitos. Sähköisen eläkeotteen yrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa yrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos yrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen yrittäjän on kirjauduttava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut yrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos yrittäjä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa yrittäjä oli

vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä yrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

69 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos yrittäjä toteaa 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on yrittäjän vaatimuksesta selvittävä tietojen oikeellisuus. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä *eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä* kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 7 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

97 §

97 §

Eläkkeen maksaminen

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa muuta säädetä.

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa *tai muussa laissa* muuta säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

4.

Laki**yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1273/2006) 11 §:n 2 ja 3 momentti sekä 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 §

Yrittäjän eläkelain 69 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 lähetettävällä yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen lähettämistä edeltävältä vuodelta. Lain 69 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005 lukien.

12 §

Yrittäjän eläkelain 69 §:n 3 ja 4 momentissa, 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumis-

Ehdotus

11 §

Yrittäjän eläkelain 69 §:ssä ja 69 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 *annettavalla* yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen *antamista* edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen *antamista* edeltävältä vuodelta. Lain 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

12 §

Yrittäjän eläkelain 69 b §:n 1 ja 2 momentissa, 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

aikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

laskettaessa otetaan huomioon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

—————
*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2009.*
—————

5.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006)
 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 75 § ja 92 §:n 1 momentti ja
lisätään 75 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 75 a ja 75 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

48 §

*Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työ-
 eläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen
 perusteella*

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

75 §

Eläkeote ja sen tarkistaminen

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle maatalousyrittäjälle lähetetään vuosittain eläkeote, jossa ilmoitetaan:

Ehdotus

48 §

*Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työ-
 eläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen
 perusteella*

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

75 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle maatalousyrittäjälle *annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai*

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava maatalousyrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkeote sisältää 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetut tiedot viideltä tiedon lähettämistä vuotta edeltävältä kalenterivuodelta. Otteen lähettää maatalousyrittäjälle eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä on vakuutettu otteen lähettämistä vuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos maatalousyrittäjä on vakuutettu myös muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjän sanotun eläkelain mukaan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaiissa säädettyjen tietojen lisäksi myös tiedot tämän lain mukaisesta maatalousyrittäjätoiminnasta.

Jos maatalousyrittäjä toteaa 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen toimittaneen eläkelaitoksen on maatalousyrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin 2 momentissa tarkoitetulta viideltä kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena

sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava maatalousyrittäjätoiminta ja sen kokonaistyötulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansiolina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada päätös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen toimittanut eläkelaitos. Jos 3 ja 4 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjälle eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos maatalousyrittäjä oli vakuutettu myös muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjän sanotun eläkelain mukaan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaisissa säädettyjen tietojen lisäksi myös tiedot tämän lain mukaisesta maatalousyrittäjätoiminnasta. Sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos maatalousyrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos maatalousyrittäjä ei kirjautu sähköisen eläkeotteen sisältä-

vään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä maatalousyrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos maatalousyrittäjä toteaa 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen *antaneen* eläkelaitoksen on maatalousyrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä *eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä* kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös *näistä tiedoista* antaa Eläketurvakeskus.

92 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa muuta säädetä.

92 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa *tai muussa laissa* muuta säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

6.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1281/2006) 10 §:n 2 ja 3 momentti sekä 11 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaan sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 lähetettävällä maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen lähettämistä edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005 lukien.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:n, 75 §:n 3 ja 4 momentin, 100 §:n sekä 101 §:n 4 momentin tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja van-

Ehdotus

10 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaan sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 *annettavalla* maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen *antamista* edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen *antamista* edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä, 75 b §:n 1 ja 2 momentissa, 100 §:ssä sekä 101 §:n 4 momentissa tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja van-

hentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

hentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

—————
*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2009.*
—————

7.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta ja 81 § sekä 109 §:n 1 momentti, 120 §:n 12 kohta, 148 §:n 2 momentti, 224 §:n 2 momentti sekä 228 §, sellaisena kuin niistä on 148 §:n 2 momentti laissa 1168/2007, ja *lisätään* 81 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 81 a ja 81 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Työeläkelait

Julkisten alojen työeläkelakeja ovat:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (298/1966) ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki (258/1970);

7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 4/1997).

81 §

Työntekijän eläkeote ja sen tarkistaminen

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle lähetetään vuosittain työntekijän eläkeote, jossa ilmoitetaan:

Ehdotus

3 §

Työeläkelait

Julkisten alojen työeläkelakeja ovat:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 54/2007).

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

81 §

Työntekijän eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutuksista ansioistaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen lähettämistä edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Eläkeote sisältää 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetut tiedot viideltä tiedon lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta. Otteen lähettää työntekijälle eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhde on vakuutettu otteen lähettämistä edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Jos työntekijä toteaa 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, eläkekassan on otteen toimittaneena eläkelaitoksena työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa ei ole velvollinen selvittämään näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin 2 momentissa tarkoitettua viideltä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusajaksi, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

Jos työntekijällä ei ole eläkkeeseen oikeuttavia yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää tiedon 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista etuuksista ja tarvittaessa selvittää tietojen oikeellisuuden 3 ja 4 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa eläkekassa tai muu otteen toimittanut eläkelaitos tai 5 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 3 ja 4 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

81 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämismuuttoa edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkekassan tai muun yksityisten alojen eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu

mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

81 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, eläkekassan on otteen antaneena eläkelaitoksena työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa ei ole velvollinen selvittämään näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 81 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 81 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvit-

taessa Eläketurvakeskus myös selvittää 81 §:n 2 ja 3 kohdissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa eläkekassa tai muu otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

109 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa muuta säädetä.

109 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

120 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:n mukaan;

120 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaan;

148 §

Eläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 81 §:n 4 momentissa tar-

148 §

Eläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 81 b §:n 2 momentissa tar-

koitetulla tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkekassan on määrättävä näiden työansioiden perusteella eläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa 142 §:n 2 momentin mukaisesta eläkevakuutusmaksun eräpäivästä lukien.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Ajanjakson pituus ja 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. Jos 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärää kuukausiksi muunnettaessa täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisitoista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

228 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkekassan on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi mainittuja asiakirjoja pysyvästi, eläkekassan on säilytettävä:

1) vakuutuksen voimassaoloa ja päättymistä koskevat asiakirjat ja tiedot, eläkehakemus, lääkärinlausunnot ja -kannanotot ja muut eläkkeensaajan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä, kuntouttamismahdollisuuksia sekä maksettuja ja evättyjä etuuksia koskevat lausunnot, tutkimustulokset, selvitykset ja muut niihin rinnastettavat asiakirjat ja tiedot, eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen vaikuttavat tulotiedot sekä eläkekassan eläkettä ja haudausavustusta koskevat päätökset 100 vuoden ajan;

koitetulla tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkekassan on määrättävä näiden työansioiden perusteella eläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa 142 §:n 2 momentin mukaisesta eläkevakuutusmaksun eräpäivästä.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Ajanjakson pituus ja 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. *Kalenterivuotta kohden otetaan huomioon enintään 360 päivää.* Jos 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärää kuukausiksi muunnettaessa täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisitoista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

228 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkekassan on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, eläkekassan on säilytettävä:

1) vakuutuksen voimassaoloa ja päättymistä koskevat asiakirjat *sekä vakuuttamisen, vakuutuksen hoidon ja vakuutusmaksun määräämisen kannalta muut tarpeelliset asiakirjat vakuutuksen voimassaoloajan ja kymmenen sen jälkeistä kalenterivuotta;*

2) *eläke- tai kuntoutusasiaan liittyvä hakemus, lääkärinlausunto, kuntoutussuunnitelma ja muut kuntoutusta tai eläkkeenhakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä tai kuntouttamismahdollisuuksia koskevat asiakirjat, muut eläke- tai kuntoutusetuuden*

2) valitusasiaa koskevat asiakirjat 50 vuoden ajan, jollei niitä ole edellä 1 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa;

3) asiakirjat, jotka koskevat työnantajan yritys toiminnan omistussuhteita, vakuutusmaksun määräämiseen tarvittavia työntekijöiden palkkatietoja, vakuutusmaksun perintää, etuuksien maksamiskieltoa koskevia viranomaisten ja vakuutuslaitosten ilmoituksia sekä vakuutuslaitosten takautumisoi-keutta 10 vuoden ajan; ja

4) muut tämän lain mukaista toimintaa koskevat asiakirjat kuuden vuoden ajan.

Asiakirjojen ja tietojen säilytysaika alkaa siitä, kun eläkehakemus on saapunut eläkekassaan tai kun asia on muulla tavoin tullut eläkekassassa vireille.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää sellaisesta asiakirjojen ja tietojen tallennusmenetelmästä, jolla luotettavasti säilytetään asiakirjojen ja tietojen asiasisältö. Tällä tavoin tallennettuina niiden katsotaan vastaavan alkuperäisiä, jollei muuta näytetä.

myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä eläke- tai kuntoutusasiaa koskeva päätös ja laskelma vakuutetun elossaoloajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

3) perhe-eläkkeen myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä perhe-eläkettä koskeva päätös ja laskelma perhe-eläkkeen maksuajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta; ja

5) valitusasiaa koskevat asiakirjat 50 vuotta, jollei niitä ole 1—4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa; valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilytysaika alkaa siitä, kun ne ovat palautuneet eläkekassaan muutoksenhakuasteesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Lain 228 §:ää sovelletaan lain voimaantullessa eläkekassassa säilytettävänä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäviksi tuleviin asiakirjoihin.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

8.

Laki**merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain voimaannpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1291/2006) 4 ja 5 §, sellaisena kuin niistä 4 § on osaksi laissa 1169/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Uuden lain 81 §:ssä tarkoitettu eläkeote lähetetään työntekijälle ensimmäisen kerran viimeistään vuonna 2008. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada pyynnöstä tieto rekisteröidyistä työansioistaan jo vuonna 2007.

Uuden lain 81 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 lähetettävällä työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen lähettämistä edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen lähettämistä edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005 lukien.

Ehdotus

4 §

Uuden lain 81 §:ssä tarkoitettu eläkeote lähetetään työntekijälle ensimmäisen kerran viimeistään vuonna 2008. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada pyynnöstä tieto rekisteröidyistä työansioistaan jo vuonna 2007.

Uuden lain 81 §:ssä ja 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 *annettavalla* työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Jos uuden lain 81 b §:n 2 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista vanhan lain mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa ansioiden ansaintavuonna. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta

Uuden lain 81 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettun eläkeotteen toimittaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen toimittanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

5 §

Uuden lain 81 §:n 3 ja 4 momentin, 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen uuden lain voimaantuloa kulunut aika.

2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 20 §:n 2 momentin mukaisesti.

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

5 §

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentin, 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen uuden lain voimaantuloa kulunut aika.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2009.*
